

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyen: Negyedévre 2 korona
 Hosszra: Negyedévre 12
 Hosszra: Negyedévre 5
 Hosszra: Negyedévre 20

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Uj választások.

— nov. 8.

Tisza István gróf miniszterelnök kifejtette kormányzati alapelveit; a képviselőháznak van új elnöksége; a katonai kérdésekben hitet vallott immár a szabadelvű párt is. Mi következhetik ezután?

Kétségbeejtő arra gondolni, hogy most ismét szalmát rognak csépelni az országgyűlésen. Hozzálátnak Tisza István beszédének, kijelentéseinek széjjelbontásához és talán hetekig, hónapokig arra pazarolják a nemzet drága idejét, hogy kell-e, helyes-e, az ország javára fordítható-e mindaz, a mit Tisza István és kormánya vall és vállal?

A mi meggyőződésünk szerint ez felesleges és meddő munka s alapjában nem egyéb, mint a dologtalanság folytatása.

A kormány megnyilatkozott, az ország előtt világosan áll: mit akar? mit nem akar Tisza István?

Elmondta nézeteit a nemzeti politikáról, a katonai kérdésekről, a magyar nyelv és a király jogairól, a felekezeti és állami iskolákról, az állami tisztviselők fizetésének rendezéséről, a megyei tisztviselők helyzetéről és nyilatkozott, mennyiben hajlandó megvalósítani a korábbi kormányok nagy terveit az óriás méretű beruházásokkal, a nemzet gazdasági viszonyainak javítására törekvéssel.

Minden függő kérdésre felelt világosan, határozottan.

Tisza István gróf tehát ott áll immár a nemzet előtt.

Helyes-e, igazságos-e ily körülmények közt, hogy bele kerüljön a pártpolitikai ördögmalomba s ott megkezdődjék lassú, áldatlan megörlése?

Mire vezethet ez? Csak újabb időtékozlásra.

A Tisza István pártjával szemben álló pártok nézeteit, felfogását, harcmodorát, fegyvereit, vezéreit, segédesapatait már ismerjük.

De a nemzet ezekben nem nyilváníthatja szabad akaratát.

Uj elvek, új eszmék, új irányok kerültek előtérbe Tisza István erős, határozott egyéniségével. Ő maga is nyíltan megvallotta, de a legutolsó ember is láthatja, ha nem vak és elfogult, hogy Tisza kormánya nem folytatása az eddigi kormányoknak. Sőt sok tekintetben egészen más utra terelte az ország sorsának intézését; némely nem jelentéktelen dologban pedig egyenest megtagadott minden közösséget minden eddigi kormánnyal szemben.

Feltétlenül jogos alkotmányos követelés tehát, hogy a nemzet megnyilatkozhassék.

Minék fecsérelni az időt hiu vitákra? A meddő pártharcok megint megakasztják a rendes parlamenti működést, az alkotásokat, az országra nézve nélkülözhetetlen törvényhozási munkát.

Becsületos őszinteséggel egyértelműen rá kell tehát térni az új választások kérdésére.

Szavazza meg a képviselőház gyorsan, vita nélkül a költségvetési felhatalmazást és az ujoncozást; azután rekeszszék be az ülészakot és jöjjenek az új választások.

Meg merjük nyíltan jósolni, hogy ez a képviselőház nem lesz soha munkaképes és előbb-utóbb ugyanis feloszlatás, új választás lesz a végső segítség. Ez az országgyűlés nem tölti ki törvényes öt esztendejét. Hát mi szükség van életének mesterséges hosszabbitgatására, mikor ez a tengődő élet csak terhe az országnak, a nemzetnek.

Talán szebben hangzanék most e szomorú igazságok cifra szóvirágokkal való takargatása. De az

őszinte hazafiság azt követeli tőlünk, hogy a szerencsétlen véget ért nemzeti harc lefuvása után ne álltassuk tovább se magunkat, se a nemzetet; hanem mondjuk ki határozottan, hogy ez az országgyűlés megérett a halálra.

Kerülgetni az igazat hiábavaló fáradozás. A vége mégis csak az lesz.

A valódi hazaszeretet ennél fogva azt követeli, hogy engedjük Tisza István grófnak hadd zökkentse helyére a törvényes állapotot, szüntesse meg az egy évig dult háboruszkodás keserves következményeit és azután adassék vissza a nemzet kezébe a választás jogának perdöntő fegyvere, — hadd ítéljen a nemzet, legyen a saját sorsának szabad akaratú elintézője!

A felségjog és a magyar nyelv.

— nov. 8.

Az 1867. XII. t. c.-ben világosan meg van mondva, hogy a magyar hadsereg az összes hadsereg kiegészítő része.

Képzeltető-e, hogy a magyar hadsereget — német vezényszóra akarta volna kárhozatni a törvény? Szó sincs róla! A nyelv kérdést a kiegyezési törvény nem ruházta rá a királyra, éppen ezért ő felsége nem is élt ezzel mint felségjoggal 1867 óta máig soha, míg ellenben a törvényhozás igen is két ízben élt az azzal a joggal, hogy a magyar nyelvet a honvédségnél és a népfelkelésnél behozta.

Hogy a magyar hadseregben német a vezényszó, ez egyszerűen a régi tényleges állapot néma megtűrése volt, mert a törvényhozás még mindeddig nem tartotta az országot elég erősnek arra, hogy a régi állapotot megszüntesse s törvény erejével a magyar nyelvet tegye a magyar hadsereg vezényleti nyelvéné.

A régi osztrák armádia történeti multja egyáltalán nem dicsékedhetik oly fényes emlékekkel, hogy feltehető lenne, hogy a magyar hadseregben vagy akár az egész hadsereg bármelyik részében

TOLNAI DÁNIEL

Debrecen, Piac-utca 49. szám

o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát férfi-, női- és gyermekcipőkben.
Legjobb minőség. Olcsó árak.

a régi osztrák armádiát akarták volna az illetékes tényezők megörökíteni.

Meri-e valaki állítani, hogy Deák Ferenc és a kiegyezést alkotó magyar államférfiak az 1867. évi 12. törvénycikkben a szomorú véget ért osztrák armádiát akarták megörökíteni? Hogy ők „magyar hadsereg” alatt ezt a teljesen elnémetesedett, magyargyűlölő osztrák hadsereget értették, amely a dinasztia és a monarchiát oly súlyos katasztrófa elé vitte? Ugy gondolom, hogy ez a föltevés egyenesen kíván zárva. Amit Deák Ferenc akart, az nem az 1848-iki független, önálló magyar hadsereg, de nem is az osztrák császári német hadsereg: hanem a *pragmatica sanctio* óta 1848-ig fennállott s az állandó hadsereg kiegészítő részét képező, magyar ezredekkel, magyar parancsnokokkal és tisztekkel ellátott „magyar hadsereg” volt, magyar zászlókkal, magyar jelvényekkel és magyar vezényszóval. És ha ezt akkor, abban a nehéz időkben, a mikor a nemzet is, a király is, súlyos sebektől vérzett, erőszakkal nem kényszerítették ki: ha „a bajban lévő embertől” nem követeltek többet, mint amennyit az a nemzet jogairól meggyőzve és magát megadva, önként elismert: ebben a nagylelkű, a maga nemében páratlanul lovagias viselkedésben ma, amikor a vészes felhők elvonultak, jogföladást látni, perfidia volna.

Mi sem bizonyítja inkább, hogy Deák és a kiegyezés magyar államférfiai azt a régi „magyar hadsereget” akarták, amely a *pragmatica sanctio* óta 1848-ig fennállott, mint az az első lépésük, hogy ő Felsőlegénytől 1868. augusztus hó 6-án egy legfelsőbb rendeletet eszközölteték ki „magyar ezredekhez magyar születésű tisztek alkalmazásáért”. Ugyanazt, amit az 1741. 1792., 1802., 1807., 1830. és 1840-iki országgyűlések törvényben elrendeltek. Azta „magyar hadsereget” akarták ők visszaállítani, amely a Mária Terézia királynő trónvédelmi küzdelmében és a Napoleon elleni háborúkban lángoló lelkesedéssel harcolt „királyért és nemzetért” és amely

a dinastia trónját, a történelem elfogulatlan tanúsága szerint, a végromlásból megmentette. Nem számíthattak arra, miként a királyi esküvel és koronázással megerősített magyar alkotmányt a király föltétlen rendelkezésre alatt álló hadsereg nem fogja honorálni és hogy különálló kasztá fog kiképződni. Arra számítottak inkább, hogy a hadsereg az idők folyamán át fog alakulni azzá, amivé a kiegyezési törvény tenni akarta: egy a felség „egységes vezérlete és vezénylete” alatt álló, egy közös hadügyminiszteriummal és közös vezérkarral bíró hadsereggé, melynek tisztekben, jelvényekben és nyelvben magyar része lesz a „magyar hadsereg.”

A katonai körök hagyományos merev szelleme azonban ezt a reményt hiúvá tette, mely szellemnek a megtörhetlen erejére abból az egy tényből lehet következtetni, hogy ő Felsőlegényt ezt az 1868-iki rendeletét is figyelmen kívül merték hagyni. Mit tehetett egyebet a kiegyezés első alkotmányos miniszteriuma, mint bevárni a jobb idők kedvezőbb fordulatát és megnyugodni a törvényben biztosított jogoknak később leendő érvényesítésében.

Ami végül azt a kérdést illeti, hogy az 1867. évi 12. tc. 11. §-ában foglalt „vezérleti, vezénylet és belservesztet”-ben a „nyelv-kérdés” is benne van-e, vagy sem? és hogy így ő Felsőlegény az itt nyert „alkotmányos” felségjog alapján az egész hadseregben és így az összes hadsereg kiegészítő részét képező „magyar hadseregben is, megállapíthatja-e a vezényleti és szolgálati nyelvet? — az 1867 óta fennálló tényleges állapotokra kell hivatkoznunk. Ezek szerint mindenekelőtt meg kell állapítanunk azt a tényt, hogy ő Felsőlegény nem bocsátott ki olyan rendeletet, amely az egész hadseregére a „német nyelvet” mondta volna ki kötelezőnek, olyan rendeletet, amely a „nyelv-kérdést” szabályozta volna. Ez a tény amellet bizonyítja, hogy ő Felsőlegény nem érezte magát a hivatkozott törvényszakaszban *főljogositva* a „nyelv-kérdésben” *felsőlegényi joga alapján dönteni*. Az a másik ténye továbbá, hogy 1868-iki ren-

deletével a „magyar ezredekben magyar tisztek alkalmazását” rendeli el, arra enged következtetni, hogy a tiszteknek akarata elősegíteni a legénységgel a „magyar” nyelven való érintkezését. A magyar törvényhozás ellenben az 1868. évi 41. tc.-ben a honvédségre, az 1886. évi 20. tc.-ben pedig a népfőlkelésre nézve megállapította a „magyar vezényleti nyelvet” és így az „összes hadsereg” kiegészítő részét képező e két haderőnél a „nyelv-kérdést” rendezte. Föltehető-e, hogy ha az 1867. évi 12. tc. 11. §-a, amikor „az egész hadsereg és így a magyar hadseregnek is, mint az összes hadsereg kiegészítő részének az egységes vezérletét, vezényletét és belservesztetét ő Felsőlegény által intézendőnek” ismeri el, ebben a „vezényleti nyelv” megállapításának a jogát is reá ruházta vala: a magyar vezényleti nyelvet a törvényhozás a honvédségre és a népfőlkelésre megállapíthatta volna, amely mind a kettő a véderőről szóló 1868. évi 40. tc. 2 §-a értelmében „a hadsereg és a hadi tengerészettel” együtt képezik a fegyveres erőnek a kiegészítő részét? Az 1867. évi 12. t.-e. 11. §-a az „összes” hadseregről beszél. Ebben benne van a hadsereg, a hadi tengerészet, a honvédség és a népfőlkelés. Ennek „az egységes vezérlete, vezénylete és belservesztete” képezi ő Felsőlegény alkotmányos felségjogát. Aki tehát ebben a felségjogban a „nyelv-jogositványt” is beleérti, annak érvénytelennek kell tartania a törvényhozás abbéli rendelkezéseit, amelyekkel a honvédség és a népfőlkelés számára a „magyar vezényleti nyelvet” állapította meg. Mert az 1867. évi 12. t.-e. 11. §-ának az összes hadseregre vonatkozó intézkedését nem lehet úgy magyarázni, hogy a „vezényleti nyelv”, ha benne foglaltatik, csupán a hadsereg és a hadi tengerészetre képez „felségjogot”, a honvédségre és a népfőlkelésre ellenben „törvényhozási jogot.” Ezt a megosztást a jogoknak az „egység” fogalma kizárja. Minthogy pedig az 1867 óta lefolyt idő azt igazolja,

Elhibázott élet.

Irta: **Vértessy Gyula.**

Futnak gyors futással
Évek, hónapok;
Sok akartam lenni,
Semmi sem vagyok.

Nem tehetek róla
Te vagy az oka,
Miattad nem tudtam
Haladni soha.

Csókjaid elülték
Munkakedvemet,
Karod lekötötte
Dolgos kezemet.

Csókoltam, öleltem
S teltek a napok —
S azt hittem, hogy napom
Örökre ragyog. —

S im vége a nyárnak,
Jön az őszi, a tél;
A szívemre rászáll
A boru, a dér.

Érzem, elhibáztam
Egész életemet —
S átkozni nem tudlak
Mégse tégedet . . .

Virágok.

Irta: **Rudnyánszky Gyula.**

Repülnek az évek felettünk,
Az elvirult nyár egyre több;
De amit álmodtunk, szerettünk:
Nyomat még el nem fődte kőd.
Szerelmünk napvilágos utján
Hervadva hullt le sok levél;
De mért borongjunk perenyi multján
A mig emléke frissen él?

Minek siratni a virágot,
A melyet elperzselt a nap?
Talán a szirt, mely sohse látott
Lefonnyadt rózsát, boldogabb?
Az üdvnek éppen az a része
Legédesebb, mely illanó;
S hogy a boldogság szenvedésre
Fordul: ez benne tán a jó.

Te édes asszony, hogy szeretlek
S rajongok érted, jól tudod;
És mégis áldott, hü szivednek
Szívemtől mennyi bu jutott:
De a mi bánat ért miattam,
Csak újabb kéj forrása volt,
Mint a fa ága meg-megpattan,
Ha sok virágtól meghajolt.

Szívemnek is, mikor gyötörtél,
Gyönyört hozott a fájdalom:
Hideg szavaddal összetörtél,
De csókok égett ajkamon.
Mig könnyeink egymásba folytak
S kezünk egymásban reszketett:
Sugarán mámoros mosolyrak
Ragyogni láttuk az eget.

Szerelmi hódolat jeléül
Mindig virágot adtam én.
Boldog virág, mely sohse vénül,
Halála s üdve egy: a fény!
S úgy érzem, hogy mi is, szerelmem,
Egy-egy ilyen virág vagyunk;
Nem küzdhetünk a végzet ellen:
Mi éltet, attól hervadunk.

Uj férfi divatüzlet! Müipararu üzletemben ujonnan berendeztem az uri divat cikkeket, u. m. ing, gallér és kézelők, zsebkendő, nyakkendő, kalap, harisnya és esernyők stb. dus választékban és jutányos árban beszerezhetők.

BORSOS KATA
műipararu és uri divatüzletében,
városház épület.

hogy ő Felsége egy az egész hadsereg kiterjedő „egységes“ nyelvrendeletet soha sem bocsátott ki, a törvényhozás ellenben az összes hadsereg kiegészítő részét képező honvédségre és népfölkelésre nézve igenis hozott egy „nyelvtörvényt“: nyilvánvaló, hogy a „nyelvjogositvány“ nincsen és nem is lehet benne az 1867. évi 12. t.-c. 11. §-ában foglalt fölségjogokban.

Ő felsége mindezeidig egyszerűen az 1867. előtti tényleges állapotot tartotta fön. És mindaddig, amíg a magyar törvényhozás e részben nem intézkedik, ő Felsége nem tehet egyebet, mint a „magyar hadsereg“ben is föntartani a „tényleges állapotot.“ Annak tehát, hogy a „magyar hadseregben“ mindaddig a „német vezérleti és szolgálati nyelv“ van használatban, senki más nem az oka, mint a magyar törvényhozás, amely eddig ezzel a jogával élni nem akart. Ő felsége nem élhetett vele, mert nem volt hozzá joga a magyar törvényhozás nem akart élni vele, mert nem látta fönforgni a törvény gyakorlati megvalósíthatásának az előfeltételeit. A tényleges állapot fönmaradásából azonban sem az egyik oldalon nem következhetik be jogszerzés, sem a másik oldalon jogvesztés.

A közjog nem ismer sem elbirtoklást, sem elvülést. A nyelvjoga tehát a magyar hadseregben a magyar nemzeté.

Szobrot Kiss Ernőnek.

A magyar szabadságharc „tizenhárom“ hőse élni fog „mindörökké, míg az eszme ki nem hal a földön“ . . . s hogy éljen, hogy az eszme fennmaradjon, helyes hogy együtt és egyenként örökíttessenek meg emlékeik.

Mindnek van már emléke, csak a miénknek nincs! Annak, kit elsőben ítélnék el, kit kétszer ölnek meg . . .

Mi is megépítjük szobrát itt, a hol élt, a honnan kiindult ama hősi utra, mely a magyar golgotához vezetett, itt, a hol dicső fegyvertények vannak nevéhez fűzve!

Itt építjük meg Nagybecskerek város közterén, hirdetőjéül a magyar hegemoniának, a hősi vitészségnek, a lángoló honszeretetnek s a népek szabadságaérti lelkesedésnek . . . Itt építjük meg, hogy mindenki, a ki látja, okuljon, tanuljon, lelkesedjen s ha kell, rettegjen tőle! . . .

Ennek a szobornak megépítéséhez magunk szegények vagyunk! A magyar haza lelkes polgáraihoz fordulunk azért, hogy bármily csekély adományukkal járulnának hozzá.

Ő nemcsak a mienk, az egész hazáé volt! Az a lángoló honszerelem az egész hazának, a haza minden fiának szolt . . .

Hozzátok fordulunk különösen magyar hölgyek, hozzátok, kiknek szent kötelességek a hazaszeretet ápolása . . . hozzátok, kiknek van érző szívetek is, lelkesedni tudó véretek is, bírjátok a szó hatalmát s van erélyetek akarni . . .

Segítsetek nekünk!

Szépanyáink a peraszli hires hőst babérkoszorúval övezték . . . mi utódok emeljünk neki szobrot!

Egy hős szobra, melynek filléreit honleányok gyűjtik . . . Magyar nők segítsetek!

Hazafias tisztelettel kérünk mindenkit, minden hatóságot, hogy nemes törekvésünk elérésében bennünket adományával támogasson.

Kérjük hazánk ifjuságát, buzduljon fel a nagy hős emlékére a magasztos eszmeért s jöjjön segélyünkre.

A begyűlt pénzt kérjük postautalványon alantírott pénztárnok nevére.

A gyűjtések beküldésének határideje, 1904. évi január hó 15.

Hazafias tisztelettel

Nagybecskereken.

Dr. Delimanics Lajosné főispánné, mint a szobor-bizottság elnöke. Hegedüs János állami anyakönyvi felügyelő, mint szobor-bizottság titkára. Steinitzer Géza bankigazgató, mint a szobor-bizottság pénztárnoka. Dr. Balás Ivánné, Dr. Brájer Lajosné, Id. Bobor Gyuláné, ifj. Bobor Gyuláné, Bárány Dániel Ernőné, Dienstl Emilia, Faur Kornélné, Dr. Gyertyánffy Jenőné, Gyertyánffy Andorné, Dr. Haidegger Lajosné, Hegedüs Jánosné, Jankó Agostonné, Kéler Akosné, Kocsis A. F. né Dr. Mihálovics Ödönne. Mencer Lipótné, Dr. Mangold Samuné, Mike Flóriánné, Papp Lilike, Dr. Perisics Zoltánné, Dr. Stassik Ferencné, Stagelschmidt Jánosné, Szathmáry Kálmánné, Tóth Istvánné, Dr. Várady Imréné, Dr. Vinczehidy Ernőné, Weisz Izidorné, Özv. Vécsey Istvánné, Zsiros Lajosné, mint a szobor-bizottság végrehajtó bizottsági tagjai.

Egy nagy magyar asszony emlékezete.

Irta: Csiky Lajos.

Az Országos Nőképző-Egyesület fölséges módon ünnepelte meg ez évben alapítójának, Veres Pálné, született Beniczky Hermin asszonynak emlékezetét, mikor az általa alapított egyesület fönállásának 35-ik esztendejében 133 lapra terjedő, képekkel ellátott díszes Évkönyvében, halás érzelmek között örökítette meg egy igazán nagy magyar asszony nevének emlékezetét, azét az asszonyét, kinek neve a magyar művelődés történet lapjain soha el nem hunyó fényvel fog ragyogni.

Jól tudjuk, hogy városunk kedves női közül többen tanultak Budapesten az „Országos Nőképző Egyesület“ iskolájában s ezeket mindenesetre érdekelni fogják az alább elmondandó dolgok. De azt is tudjuk, hogy egy olyan városban, a milyen ez a mi Debrecenünk, egy lapnak nem szabad a locál-patriotizmus szűk körében mozognia. Ezért írjuk meg e cikkünket, abban a reményben, hogy többeknél fog az némi érdeklődést költetni.

Az Évkönyv az előszón kívül két főrészből áll. Az első rész teljesen Veres Pálné emlékezetének van szentelve. Leírja nevezetesen azt a szép emlékünnepelet, melyet Nógrád vármegye szentelt nagynevű leányának, mikor neki a vanyarcezi ág. ev. templomban egy emléktáblát állított föl, mely 1902. okt. 5-én megható ünnepélyességek közepett lepleztetett le. Közli az Évkönyv ezen ünnepély lefolyását s gróf Vay Sándor tol-

lából „A mintaasszony“ cím alatt egy szép cikket. Majd közli azokat az ismeretető cikkeket, melyek a „Veres Pálné élete és működése“ című könyvről jelentek meg s ezek kapcsában hazánk legjobbjaitól szemelvényeket ad e könyvet méltató köszönő levelekből, melyeket az illetők Rudnay Józsefnéhez, néhai Veresné leányához intéztek. Megirtuk már egyszer e lapban, hogy mozgalmat indítottak meg egy Veres Pálné részére Budapesten állítandó szobor ügyében s az Évkönyv közli e mozgalom teljes részleteit.

Az Évkönyv második részében a f. évi május 17-én tartott rendes közgyűlés leírását olvashatjuk, melynek élén gróf Teleky Sándorné egyesületi elnök megnyitó beszéde, Csiky Kálmánné alelnök Veres Pálnéról szóló emlékbeszéde, Emich Gusztávné alelnök a „Wlassich-Collegium“ 1902—03. tanévéről szóló beszámoló beszéde állanak, melyeket szokott rovatokban a szokásos évi jelentések adatai követnek. Az egyesület tiszta vagyona 597,158 kor. 50 fillér.

Méltó ez egyesület arra, hogy föl-hívjuk reá a mi városunk közönségének is érdeklődő figyelmét s kik innen a mi vidékünkéről ez Egyesület iskoláiban tanultak, vigyék meg hála telt szívök buzgóságos érzelmeivel áldozatkészségök filléreit a nagy magyar asszony emlékének megörökítendő szoborra.

Hogyan óvjuk gyermekeinket?

— A szülők figyelmébe. —

Irta: Kuthi Zsigmond.

Mikor az őszi lombhervasztó ideje beáll; mikor az északi szél keresztül sivit az erdők és mezők száraz avarán: aggodalom szállja meg a szülők szívét, mert az őszi beköszöntésével beköszönt rendesen réme — a vörheny és difteritisz.

És noha mindnyájan Isten kezében vagyunk, a ki életet és halált oszt, mindazonáltal az okszerű óvó- és rendszabályok sok-sok gyermekéletet menthet meg. Hisz azért adott az Isten az embernek józanésszt, hogy annak segítségével védekezzen mindenféle ellenség támadása ellen! Ilyen óvó- és rendszabályokkal kívánok szolgálni a t. szülőknek, mely rendszabályok mindannyia okszerű védekezés a gyermekek gyilkos kórja ellen. Nem kontárkodom az orvos urak művészetében és tudományában; nem is ajánlok csudaszereket, hanem támaszkodva, negyedszázados tapasztalataimra, elmondok egyetmást, a minék a t. szülők hasznát veszik.

1. A vörheny, (skarlát) difteritisz (roncsoló toroklob) kanyaró, krupp (torokgyík) többnyire hűlés következménye, vagyis a hűlés mintegy inklinálja — fogékonytá teszi a gyermeket, hogy eme betegség egyikét, másikat megkapja.

Óvjuk tehát gyermekeinket a hűléstől! De miként? Okszerű ruházással! A divat hóbortja sok, gyásznak és keserűségnek lett okozója. Ne járassuk a téli zord időben gyermekeiket kurta, rövid ruháskákban, a mely alól a gyermek meztelen lábszára térdig kikandikál. — A

Darvass Testvérek.

NŐIDIVAT ÁRUHÁZA

Fűtér a Hungária kávéház mellett.

Tisztelettel értesítik a Debrecen és vidéke t. hölgyközönségét hogy őszi bevásárlási utjokról visszaérkezve

az őszi és téli ujdonságok, női és gyermek felöltők legdivatosabb és legszebb darabjait szerezte be.

lábától leginkább hül fel a gyermek, mert a láb legtávolabb esik a szívtől.

A gyermek ruházata legyen meleg de, könnyű! Meleg flanel bugyi a kis leánykáknak, trikó szövötű felsőkabát, a mely ne legyen lebernyős, se nagyon szűk.

A cipőcske legyen vízhatlan jó bornyubőr. A gyermek csak gyermek, szeret pocsolyába, hótömögbe mászni. Ha lábbelije cifra keztyűbőr, menten meghül. Gumicipőre nem jó szoktatni a gyermeket!

De vizsgáljuk meg minden este a gyermek lábbelijét, nem lyukas-e?

2. A szoba hőmérséklete télen 15—18 százalék meleg. Kint a levegő hőmérséklete néha 8—10 százalék minusz, azaz hideg, ez körülbelül 15—20 százalék hőkülömbőség. Ha már most a kevés elmentálló erővel bíró gyermeket eme hirtelen hőváltozásnak tesszük ki, könnyen meghülhet. Mit teszünk tehát? Következőket: A gyermekre ne a meleg szobában, hanem a hűvösebb előszobában adjuk a felső ruhát. Hagyjuk ott t. i. az előszobában a gyermeket 1—2 percig hogy az bizonyos átmenetet képezzen a szobai és külső levegő hőmérséklete közt.

3. Tanítsuk meg a gyermeket „gargalizálni” torkát öblögetni mielőtt a gyermek kimegy a szabadba, gargalizáljon hideg vízzel, ezáltal torka, garatja nem lesz kitéve a hülésnek.

4. Kössük a gyermek lelkére, hogy télen a szabadban csak az orrán keresztül vegyen lélekzetet! Míg a hideg levegő az orron keresztül a garatba, innen a légcsövekbe jön, átmelegszik és nem okoz mandula lobbót.

5. Mihelyt a gyermek hazajön változtassuk vele a ruháját. Az utca sarától víztől, havától átázott cipőt vesse le és öltönsön helyettesítse szárazot, kabátját vesse le és vegyen magára könnyebbet.

6. Mihelyt a gyermek fejfájásról panaszkodik, sokat ásít, nem eszik, bágyadt, rögtön fektessük le és hívjunk orvost.

7. Ha a torkát fájlalja, nyomjuk le a nyelvét egy kanál nyelével, hangoztassuk vele az „a” betűt, miáltal garatja tágul és láthatóvá lesz, van-e fehér lerakódás a garaton, mandulán?

Ha vörös a garat, ha látszik fehérpenész lerakódás, rögtön hívassunk orvost, és a míg az orvos jön, gargalizáltassunk a gyermekkel hígított rumos vizet. Két kanál rum egy boros pohárban.

8. A tanító viszont ügyeljen hogy az utolsó tanítási óra alatt, d. e. és d. u. az iskolaszoba hőmérséklete ne legyen több 10—12 százaléknál, hogy minden gyermek begombolt felső kabáttal menjen haza lelkükre kötve, hogy az uton ne beszéljenek.

9. Szünet alatt ügyeljen a tanító, hogy a gyermekek felső kabát nélkül ki ne menjenek az udvarra. A szünet közeledtekor, mondjuk háromnegyed 9. 10. 11-kor mérsékelje a tanító a tanterem hőfokát, (szellőztető készülék, felsőablak kinyitása, a kályhatüzelés szünetelése által).

Ilyen és hasonló óvintézkedésekkel sok bajnak vehetjük elejét.

Szíveljék meg ezt a t. szülők saját gyermekeik érdekében.

Leányok és asszonyok testedzése.

(Torna órák a debreceni Torna és Kerékpáros Egyesület torna termében.)

A nő szervezete a mai nevelési rendszer mellett nem fejlődik ki jól. Az élet pedig nehéz munkát ró a nőkre. Akár férjhez mennek, akár munkával keresik meg kenyerüket ép testre, erős lélekre van szükségük. A sok ülés az iskolában — a leányok szelidebb természetűek, a kézi munkák sok fajtája, a szokottabb szórakozások módja mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a sok mozgásra, szabadban való tartózkodásra, élelem után járásra teremtett test elsatnyuljon.

Különösen így van ez a műveltebb osztály gyermekeinél. Ennek az eredménye, hogy az utódok mindinkább esenevészek. Filigrán testű, halvány, ideges gyermekeket látunk lépten-nyomon. A beteges asszony keze nem bírja vezetni a háztartást gyepelőjét, eselédekre marad az is, meg a gyermekek gondozása is. Mindenki lát erre elég példát az ösmerősei között. Hogy ép lélek csak ép testben lehet, mindenki hirdeti. Mégis a lélek gondozására jobbnál-jobb és sok intézetünk van, míg a testtel csak akkor törődünk, mikor már reperálni kell. Az iskolák nagyra szabott tananyaga mellett, igazán nem jut idő a testnevelésre. Ezen segíteni kell. A ki szereti hogy gyermeke csinos, egészséges, eleven, ügyes, az tudja mily módon biztosíthatja a zsenge test fejlődését, a fiatal lélek önálló érzést a testerősítést, a tornázás által. Ez fejleszti az erőt. Az erő adja az önbizalmat, ez a munka kedvét. Az kettő együtt biztosítja a sikert. Látjuk, érezzük, hogy gyermekeink érdekében segíteni kell az iskolákban amelyeknek feladata a tanítás. Segíteni azzal, hogy munkájukat kiegészítjük a test gondozásával. A nyilvánvaló hiányt pótolnunk kell.

A „Debreceni torna és kerékpáros egyesület választmánya, mint Debrecen városának és társadalmának erre leghivatottabb tényezője kötelességének vel elegendő tenni, amidőn ezen hiány pótlásán fáradozik és a leányok tornázását előmozdítani igyekszik. Teheti azt pedig annál is inkább, mert azon helyzetben van, hogy egy teljesen felszerelt és kizárólag csak is az egyesület céljaira szolgáló külön tornaacsarnokkal rendelkezik.

Említett egyesület választmánya örömet nyújt alkalmat arra nézve, hogy a serdülő leányok és felnőtt hölgyek is a testgyakorlást és tornázást üzhessék, amennyiben a tornaacsarnokot minden kedden és pénteken délután 4—7 óráig kizárólag a hölgyek és leányok tornázása céljából szívesen bocsátja rendelkezésre hol a hölgyek és leányok Mayer Margit urhölgy, ev. ref. felsőleány iskolai okl. tornatanárnő oktatása és felügyelete alatt a tornázást gyakorolhatják.

Említett egyesület választmánya a felsoroltakra való tekintettel erről azon megkereséssel értesíti Debrecen város tisztelt hölgy közönségét, hogy a választmány ezen intézkedését szívesen tudomásul venni; a szülőket pedig, hogy kedves leányainak ezen külön torna oktatásban való részvételt megengedni méltóztassanak.

Amennyiben Mayer Margit urhölgy a tornatanítást az ügy érdekében szíve-

ségből vállalta el, e torna órák látogatásáért külön díj nem fizetendő.

A torna terem fűtése és világításából eredő költségek fedezésére azonban minden e tornaórákban résztvevő leány, évente 4 koronát, felnőtt hölgyek pedig az egyesület hölgy tagjainak tagsági díját az az 5 koronát fizetnek, mely összeg a beiratkozás alkalmával előre befizetendő. Beiratkozni lehet levél útján, f. hó. 15-ig az egyesület ügyvivő elnökénél Laszgalner Kálmán m. á. v. felügyelőnél. Fűvészkert utca 14. sz. I.-ső emelet, — a hozzájárulási díj is postautalványon egyidejűleg beküldendő, az ev. ref. felső leányiskola növendékeinek jelentkezését Mayer Margit tanárnő fogadja el.

Az első tornaóra november hó 17-én kedden d. u. fél 5 órakor lesz.

A debreceni torna és kerékpáros egyesület megbízásából.

Dr. Kenézy Gyula orvos. egyleti elnök. Laszgalner Kálmán M. A. V. felügyelő egy. ügyvivő elnök. Dr. Horvay Róbert főreáliskolai tanár. egyl. titkár.

A magyar könyvészeti irodalom.

Irta: Antalffy József.

A különféle népfajok életharcában az fog győztes maradni és az is jogosult a győzelemre, amelyik legvilágosultabb, legműveltebb. A műveltség arányait elsősorban az illető nemzet irodalmáról ítélni lehet meg és különösen pedig a könyvészeti (bibliografiai) irodalmáról.

A bibliográfia magával az irodalommal fejlődik és bizonyossággal mondhatjuk, hogy amely nemzetnek nincs könyvészeti irodalma, annak nincs számbavehető irodalma sem.

A bibliográfia az irodalom tartalomjegyzéke, statisztikája, — feladata az irodalmi termékeket nyilvántartani és szakok, szerzők, nyelvek, országok, korszakok, a nyomtatási helyek, ideje, kiadója szerint lajstromozni. Eddig statisztika, — máskülönben azonban tudomány melynek megbecsülhetetlen hasznát veszi minden művelt ember, ki valamely tudományt mivel, valamely tudományban kutat. De különösen hasznát veszik a könyvtárnokok és könyvkereskedők.

Bibliográfia nélkül vakok volnánk és eltévednénk a könyvek rengetegében, az irodalom utvesztőiben; míg bibliográfia segítségével a könyvek millióiból gyorsan kikereshetjük azt, amit akarunk, amire szükségünk van.

A tudomány Kolumbusa az volt, aki az első könyvészetet összeállította.

A bibliográfiát rendszerint 18 főszakra szokták felosztani, nevezetesen: 1. Vallástudomány, 2. Bölcsészet, 3. Történelem, 4. Földrajz és népismeret, 5. Jog és államtudomány, 6. Orvostudomány, 7. Természettudomány, 8. Nevelés és oktatás, 9. Irodalomtörténet és nyelvtudomány, 10. Szépírodalom, 11. Művészet, 12. Mezőgazdaságtan, 13. Vadászat, sport, 14. Mennyiségtan, 15. Műtan, 16. Ipar és kereskedelem, 17. Haditudomány, 18. Vegyes.

Magyarországon könyvészetrel csak újabb időben foglalkoznak, különösen mióta irodalmi termelésünk annyira föllendült, hogy azokban rendszeres jegyzékek nélkül többé boldogulni nem lehet.

Az elismert kitünő fényképek

az eddiginél fele árban, azaz 50% olcsóbban
mint bárhol készülnek

Hart Gusztáv

műtermében,
Piacz-utca 34. szám alatt.

— Legelső nagyobb bibliografia *Kertbeny Károlytól* jelent meg „A magyar nemzeti és nemzetközi irodalom könyvészete I. rész. Magyarországra vonatkozó régi német nyomtatványok 1454—1600-ig (Budapest 1881.)

Ezt megelőzőleg jelent meg *Szabó Károly* „Régi magyar könyvtárának“ 2 kötete. Az I. kötet magában foglalja 1531—1711-ig megjelent magyar nyomtatványokat (Budapest 1879.) a II-ik kötet mely sokkal későbbben 1885-ben jelent meg és az 1473—1711-ig hazánkban megjelent nem magyar nyelvű nyomtatványait foglalja magában.

Szabó Károly Régi magyar könyvtárának megjelenése bibliografia irodalmunkban forduló pontot képez, ezidőben 1876-ban jelenik meg *Kertbeny—Petrik, Magyarország német könyvészete* — 1801—1860 (2 kötet) mely a Magyarországon és külföldön hazánkra vonatkozólag megjelent német nyomtatványoknak jegyzéke.

Idősb Szinnyei József a hazai és külföldi folyóiratok, hírlapok, naptárak (1731—1880) repertoriumát állította össze két kötetben és fiával *ifj. Szinnyei Józseffel a magyar orvosi és természettudományi irodalom könyvészete* tette közzé. (1472—1875.) *Petrik Géza Magyarország bibliográfiája* 1712—1860. (4 kötetben) állította össze ennek folytatásaként jelent *Kislingstein, Magyar könyvészete* 1875—1885. Azóta pedig a *Magyar könyvkereskedők egylete* évenként kiadja a „Magyar könyvészete“ melyből az 1885—1900, 25 évre terjedő kötetet a *Magyar tud. akadémia* támogatásával most adja ki a nevezett egyesület.

Kisebb nagyobb szakkatalogus valamint gyűjteményes vállalatok használható jegyzékei is nagyobb számban vannak forgalomban, melyek mindegyike előbbre viszi a magyar bibliografia irodalmát és tekintve, hogy magyar nyelven, magyar munkákról szólnak, még hazafias hivatást is teljesítenek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 7.

Az elnökválasztás napja a mai és a pártok megnyilatkozásaé. Az elnökválasztástól meglepetést nem vár senki, a szabadelpvűpárt jelöltjeinek megválasztása iránt kétség nem merül fel s tudja mindenki, hogy még a mai ülésen elnökké lesz *Perczel Dezső* alelnökké *Jakabffy Imre*. Nem is mutatkozik valami különös érdeklődés a választás iránt. Késedelmeskedve és lassabban gyűlnek a honatyák a Házba. Egyáltalán úgy látszik, hogy csakugyan csöndesebb időkre virradtunk. Harci zaj nem

veri föl a folyosókat, csöndes tréfálkozás hangzik itt is, ott is, jönnek a hétköznapok, a munka napjai.

Uj indemnitás.

Az ülés elején *Dániel Gábor* elnököl s az elnök-választást ő vezeti. Féltizenegykor nyitja meg az ülést, felolvastatja *Szöts Pállal* a tegnapi ülés jegyzőkönyvét, a mi általános zsvájba vész bele. Előterjeszteni valója nincs az elnöknek, de szót kér *Lukács László* pénzügyminiszter. A zsváj elcsöndesül.

Lukács László bejelenti, hogy a mult kormány alatt beadott indemnítási javaslatot visszavonja és e helyett új javaslatot nyújt be, melyben a kormány ez év december 31.-éig kér indemnítást. (Helyeslés.)

Felolvassák ezután az indítvány és interpellációs könyvet. Indítvány nincs bejegyezve, interpellációt pedig *Ugron Gábor* jelentett be külügyi kormányunknak a Balkán állapotokkal szemben való állásfoglalása dolgában. Az interpellációra az ülés végén kerül a sor.

Az elnök-választás.

Most következik az új elnök és alelnök megválasztása. Dél felé hirdetik ki az eredményt.

Dániel alelnök: Beadatott 187 szavazat, ebből 158 szólt *Perczel Dezsőre* (Kiáltások: Éljen *Perczel!*), 24 szavazó cédula üres volt, 5 cédula pedig külön egyesekre szólt. E szerint *Perczel Dezsőt* a képviselőház megválasztott elnökének jelentem ki.

Perczel elnök bemutatkozása.

Tíz pernyi szünet után *dizsmagyarban* vonul fel *Perczel Dezső*, az új elnök az elnöki emelvényre.

Perczel elnök: Tisztelt Ház! Midőn nagy köszönettel fogadom a tisztelt Ház bizalmát, be kell vallanom, hogy a legellentétebb érzelmekkel foglalom el e széket, hiszen elfogulttá tesz, hogy oly férfi az elődöm e székekben, mint *gróf Apponyi Albert*.

A baloldal hosszas, zajos éljenzésbe kezd. A jobboldal is éljenez.

Hock János: — Azért kellett Apponyinak elmennie, hogy Ön jöhessen.

Perczel Dezső elnök: Oly előd után, mint *Apponyi Albert*, a kinek kiválósága előtt fejet hajtok én is, őszintén bánt a kétség, megfogok-e tudni felelni e kötelességeimnek

— . . . és a miniszterelnöknek! — kiált közbe egy ellenzéki hang.

Perczel elnök: En már voltam elnöke e Háznak. Annál nagyobb örömmel tölt el, hogy most másodszer is felém fordul a bizalom. Mint akkor, úgy most is, azt a fogadalomszerű kijelentést teszem, hogy az ország törvényei és a házszabályok alapján fogok állani, a hazaszeretet, az alkotmány szeretet és a király tisztelet fogja sugallani tetteimet és részrehajlatlanság, pártatlanság fogja irányítani működésemet. (Általános he-

lyeslés.) Főtörekvésem az, hogy a házszabályokat megtartsam és megtartassam. (Zajos helyeslés.) De működésem csak úgy lehet sikeres, ha mindenki támogat tiszteben. Erre kérem s tisztelt Házat, én pedig megígérem, hogy a mit itt kijelentettem, komolyan meg is tartom. Ajáulom magam jóindulatukba.

Az első botlás.

Perczel Dezső leült, elfoglalván az elnöki széket, megrázta a csengőt és belefogott működésébe. Botlással kezdte. Így szólt ugyanis:

— Tisztelt Ház. A napirend szerint most következik *Tallián Béla* lemondása folytán az *alispán . . . azaz . . . alelnök* választása.

Kedves derű hullámzott végig az egész Házon. *Perczel* elnök nyelvből alispánt mondott alelnök helyett.

— Soha nagyobb botlást el ne kövessen! — hangoztatta a békülékeny hangulatu ellenzék.

Az alelnök választás.

Ezzel megkezdődött az alelnök választás, mely ugyanoly módon történt, mint az elnökválasztás.

Szünet után elfoglalja *Perczel* ismét az elnöki széket s kihirdeti, hogy 181 szavazatot adtak be, ebből 153 szavazatot kapott *Jakabffy Imre*. *Jakabffy* tehát a Háznak megválasztott alelnöke. Az elnökségben történt e változást ő felségéhez is fel fogják terjeszteni.

Kossuth a kormány-programról.

A napirend szerint most következett a további teendőkről való intézkedés. vagyis a miniszterelnök programjához való hozzászólás. *Kossuth Ferenc* szólal fel elsőnek.

Kossuth Ferenc: A függetlenségipárt minden 67-es kormány ellen elvi alapon küzd. Az új kormány is ezen az alapon áll, pedig ez az alap sikamlós és csak lefelé vezethet. A jelen kormány iránt bizalmatlanabb szülő és pártja, mert ez tovább ment a magyar nemzet jogának félremagyarázásában, helyesebben jogának feladásában. (Ugy van! — balról.) Vitatja ezután, hogy a felségjog a nemzettől ered, mint a hogy minden, még a korona is a nemzettől ered. A magyar nyelvhez való jogot nem szabad feladni, mert ez egyértelmű az öngyilkossággal.

A felségjog az 1867. XII. törvény 11. szakaszán gyökerezik és hogy most a király más felfogáson van, az az idegen tanácsosoknak tulajdonítható. A felségjogok tekintetében is áll a kormány felelőssége. Ennek a felelősségnek következtében bukott meg a *Khuen*-kormány. Az országban kidomborodott egy hagyományos akarat, mely szilárdan megáll a sziklaként felmeredő akadályokkal szemben s mely nem vesz tudomást arról, hogy a király már előzetesen veto-jogát gyakorolta. A jogfeladás maradjon csak a *Lloyd*-klubban.

**A karácsonyi
alkalmi vásár
leszállított
árak mellett.**

**Szenásy, Hoffmann
és Társa**

selyemáruházában

Budapest. IV., Bécsi-utca 4. sz.

nov. 9-től dec. végeig tart, mely alkalommal

a következő áruk adatnak el feltűnő
olesó árak mellett:

Mintázott pongis és liberty mtrje	65 kr. tól kezdve
Sima liberty	75 „ „
Szines csikos, selyem	85 „ „
Sima és schottisch louisine	1.15 frttól „
Mintázott chiné és louisine	1.20-tól „
Mosó-bársony minden színben	50 krtól „

stb. stb.

Miutákkal kívánatra bérmentve szolgálunk.

Báró Kaas Ivor: Szabadelvű gyalázat. (Nagy zaj. Elnök csönget.)

Kossuth Ferenc: A függetlenségi párt küzdeni fog mindig a 67-es törvény ellen, a míg az önálló Magyarország korszaka be nem fog következni. A miniszterelnök programjára térve rá, kifogásolja, hogy előbb a főrendiházban mondta el.

Azután előterjeszti a függetlenségi párt ismert követelményeit abban a reményben, hogy a kormány azokat megszíveli. Ezután

Tisza István személyes kérdésben felszólalva erélyesen visszautasítja a Kossuth beszéde alatt néppárti oldalról reá vonatkozó közbeszólást, mire az ülés véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

A virilisek névjegyzéke.

— nov 8.

Hírül adtuk már, hogy a városi igazoló választmány múlt ülésében a város virilisei névjegyzékének egybeállítását elnapolta, mert a m. kir. adóhivatal a legtöbb adót fizetők névsorát e munkálatokhoz akkora be nem küldte.

E jegyzék időközben az adóhivatal által megküldetett, a város tanácsa pedig ezek után felhívta az igazoló választmányt, hogy most már a virilisek névjegyzékét az 1904. évre az 1903. évi adó kimutatási-alap alapján állítsák egybe.

Ennek folytán a bizottság tegnap ülést tartott s a tanács rendelkezéséhez képest a névjegyzék egybeállításának teendőit végre is hajtotta.

Az ülésről tudósításunk az alábbi.

*

Tegnap délután fél 4 órakor tartotta meg a városi igazoló választmány Dr. Kola János elnöklete alatt Vecsey Imre v. főjegyző a bizottság jegyzője, Dr. Komlóssy Pál a bizottság h. jegyzője, továbbá Simonffy Imre, Géresy Kálmán, Dr. Popper Alajos, Kerekes Géza bizottsági tagok és Csóka Sámuel v. tanácsos aki az ülésben szintén megjelent.

Előadott, hogy a tanács utasítja a bizottságot, hogy a kir. adóhivatal által beküldött legtöbb adót fizetők 1903. évi kimutatása alapján, a bizottság most már állítsa haladéktalanul össze az 1904. évi legtöbb adót fizetők névjegyzékét.

Dr. Kola János bizottsági elnök röviden felszólal s ajánlja a bizottságnak a tanács rendelkezése szerint a névjegyzék egybeállítását.

A bizottság elhatározta annak egybeállítását s munkálatait rögtön meg is kezdte.

Ezek után felolvasták a kir. adóhivatal 1903. évben legtöbb adót fizetők névsorát, majd sorra letárgyalták mindazok felszólamlásait, kik a törvény alapján adójuk kétszeres számítására jogosultak s kik e joguk számbavételét felszólamlással tényleg kérték is.

Azután elhatározta a bizottság, hogy az adózás nagyságának arányában az 1904. évi virilisek névsorát hétfőig végleg egybe állítja s hétfőn, e hónap 9-ikén délután 5 órakor e helyütt újból ülést tart annak jegyzőkönyvi hitelesítésére s az esetleges hiányok pótlására.

Ezután a névjegyzéket a bizottság a polgármesterhez nyújtja be, ki azt egyidejűleg 15 napra újabb esetleges felszólamlásokra kifüggeszteti s egyúttal az állandó bíráló választmányának is megküldi.

A bíráló választmány a még ezután is beérkező felszólamlások megbirálása után a névjegyzéket a tanács útján a közgyűlés elé fogja terjeszteni, mely azt 2 példányban kiállíttatja s egyik példányát az eljárás során hozott határozatokkal együtt a belügyminiszterhez felterjeszti.

A közgyűlés annak idején természetesen felhívja még majd a polgármestert a névjegyzék póttagjainak a névjegyzékbe való pótló beiktatására.

E munkálatok során pedig figyelemztetjük arra érdekelt polgártársainkat, hogy ha annak hírül adása után valaki jogos érdekeit mégis elmulasztaná, azt most már igazán csak önmagának tulajdonítsa.

Az igazoló választmány tegnap ülése este fél 6 órakor ért véget.

× **A miniszterelnök a város törvényhatóságához.** Tisza István gróf miniszterelnök tegnap küldte meg a városhoz leiratát, melyben elődje gróf Héderváry lemondását valamint saját és miniszter-társai kineveztetését tudatja. Egyben tudatja azt is, hogy mint miniszterelnök ideiglenesen a belügyi és a király személye körüli miniszteri teendőket is ő fogja ellátni. A 4482—M. E. I. sz. leiratnak befejező sorai ezek:

Midőn erről a törvényhatóságot új állásom elfoglalása alkalmával ezennel értesitem, egyúttal azon várákosomnak adok kifejezést, hogy úgy engem mint miniszter-társaimat legkegyelmesebb urunk Ó felsége bizalma által elének tűzött feladatunk megoldásában törvényes hatásköréhez képest hazafias buzgalommal és erélyvel támogatni fog. Budapest, 1903. évi november hó 4-én.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa hétfőn, e hónap 9-én reggel 9 órakor tartja meg Kovács József polgármester elnöklete alatt a városháza nagy tanácstermében rendes ülését.

× **Hivatalvizsgálat.** Tegnap délelőtt vizsgálta meg Kovács József polgármester titkára: dr. Varga Elemér kíséretében az anyakönyvi hivatal Széchenyitea 20. szám alatti helyiségét. A polgármester teljes megelégedéssel hagyta el az anyakönyvi hivatalt.

EGYHAZ és ISKOLA.

A tanári-kör gyűlése. A tanári-kör népes gyűlést tartott szombat d. u. 4 órakor Dóczy Imre középiskolai felügyelő elnöklete alatt. A tanári-kör elhatározta, hogy bucsu levelet intéz Wlassics Gyula volt miniszterhez, a kinek a közoktatás terén, valamint a tanárok érdekében kifejtett nagy érdemü buzgó munkásságát teljes mértékben méltányolja az összes magyar tanárság; a kör egyúttal üdvözlö az új minisztert, Berzeviczy Albertet. — A kör nagy örömmel fogadta a hajduböszörményi ev. ref. főgimnázium

tanári karának a kör kötelékébe való belépését, egyszerre nyolc új tag jelentkezett a törekvő intézet tanárai közül. A gyűlésnek főtárgya volt dr. Gulyás István ev. ref. főgimnáziumi tanár előadása, a ki a gimnáziumi tanítástervhez kiadott új utasításokat ismertette igen gondos és beható munkálatban. — Az előadáshoz többen hozzászóltak, a vita végeztével a kör köszönetet és elismerést szavazott az előadónak.

Az izraelita iskolaszék ülése. Az izraelita iskolaszék tegnap este 6 órakor Dr. Popper Mór iskolaszéki elnök elnöklete alatt az izraelita hitközség Kápolnásutcai irodai helyiségében ülést tartott. Az iskolaszék tegnap üléseben a tankötelesek összeírásának ellenőrzése s azok pontos iskolabjárása tárgyában tanácskozott.

Nyílt levél

Szilágyi Imréhez, mint a debreceni szabadelvűpárt alelnökéhez.

Kedves barátom!

A debreceni szabadelvűpárt elnöki tisztsége ez idő szerint betöltve nem lévén, — hozzád, mint a párt alelnökéhez intézem e sorokat, melyekben tisztelettel bejelentem, hogy a szabadelvűpárt kötelékéből kilépek.

Jól tudom, hogy ezen elhatározásomnak semmi más jelentősége nincs a pártra nézve, minthogy tagjainak száma egygyel kevesebb lesz, elhatározásomat és annak okait mégis szükségesnek találtam — talán többektől helytelenítve — a nyilvánosság elé vinni, — a minnek két oka van.

A legutóbbi képviselőválasztás alkalmával azzal tisztelt meg engem a debreceni szabadelvűpárt, hogy egyik kerületben reám, mint jelöltjére bízta a szabadelvű zászló meglobogtatását. — E megtiszteltetés az én felfogásom szerint kötelességemmé teszi, hogy bármennyire érzem is csekélységemet, mégis a nyilvánosság előtt adjak számot azokról az indokokról, a melyek engem a párt kötelékéből való kilépésre kényszerítenek. Ez az egyik ok.

A másik pedig a következő: Ezelőtt pár hónappal egy országossá vált mozgalom indult meg a debreceni szabadelvűpártban. Az országos szabadelvűpárt akkori köztelfogásának elmaradhatatlan folyamányaként meglehet állapítan, hogy ez a mozgalom ha nem Debrecenben keletkezett volna, bizonyára megindult volna valamely másik szabadelvű kerületben s ha én meg nem indítottam volna, kezdeményezte volna más, — de a véletlen úgy hozta, hogy a mozgalomnak első szószólója éppen én voltam s most a midőn már annak a mozgalomnak eredménye tudott és befejezett dolog, úgy találom helyesnek, hogy ezen eredmény konzekvenciáit ott vonjam le magamra nézve, a hol a mozgalom megindítottam: a nyilvánosság előtt.

E mozgalom tárgyához fűződnek a szabadelvűpártból való kilépésem okai is. Az ismeretes debreceni határozat a magyar hadsereg mint az egész hadsereg kiegészítő részében a gyakorlati kivihetőség által kívánt időn belől a magyar vezényleti és szolgálati nyelv

Balkányi Antál

fényképezeti
műterme
PIAC-U. 81

Speialista
gyermek felvételekben

behozatalát követelte s kimondotta, hogy ez a követelés a nemzet *elidegeníthetlen* és jogában gyökeredzik.

A hol a vezetőség a kerületek szabadelvű polgárait a debreceni megkeresés folytán összehívta, azokban a kerületekben egynek kivételével mindenütt hozzájárultak ehhez s mégis a parlamenti szabadelvűpárt az országos szabadelvűpártnak a debreceni határozathoz csatlakozott kerületek nagy számából kétséget kizáró módon megállapítható felfogásával szemben, tehát a *parlamentarizmus alapelveivel ellentétben* nem rég oly egyhangu határozatot hozott, melyben a hadsereg nyelve feletti rendelkezést az uralkodó jogának ismerte el.

A klopi-i hadiparancs, a királyi manifestum és egyéb ismert előzmények figyelembevételével e jogfeladó nyilatkozatnak csak az a következménye várható, hogy mindaddig, míg a szabadelvűpárt ilyen programmal áll az ország élén, a 67. 12. t.-c. által kreált magyar hadseregnek sem nyelve, sem szelleme magyar nem lehet.

A hadsereg magyar nyelvét és szellemét mindig úgy tekintetem, mint a magyar politika olyan sarkkővét, amely nélkül a magyar nemzeti állam épületét nem tudjuk szilárd alapon felépíteni, mert úgy kifelé a külfölddel, mint befelé nemzetiségeinkkel szemben csak egy magyar nyelvű és ennélfogva magyar szellemű hadsereg adhatja meg nekünk, nemzetalkotó magyarságnak, azt az öntudatot, erőt, tekiniélyt és erkölcsi súlyt, melylyel a magyar nemzet önállóságát, világtörténelmi hivatását és a magyar államban a magyarságnak történelmi és jogi alapokon nyugvó, de politikai képességei által is megokolt vezérszerepét elismertethetik.

Ez az én felfogásom, a debreceni határozatban is kifejezésre jutott meggyőződésem s ha van politikai morál, mely a polgárt az elvekhez való szigorú ragaszkodásra kötelezi, akkor engem, a kit a debreceni mozgalom megindítása a katonai kérdésekben exponált heizetbe hozott, a politikai morálnak legegységesebb szabálya egyenesen arra kötelez, hogy annak a pártnak kötelékéből, mely a magyar nyelvű hadsereg kivívását lehetőségessé tevő nemzeti jogról lemondani tudott, — kilépjek, sőt kötelez arra is, hogy ezzel a szerintem jogfeladó politikával, úgy a mint eröm engedi, mindenkör szembe szálljak.

Azok, a kik nemzeti kérdésekben az én politikai ideáljaim voltak, általok ismert magasabb szempontokból továbbra is megmaradhattak a velök ily sarkalatos kérdésben ellentétes álláspontot elfoglalt szabadelvűpárt kötelékében, de én ezt nem tehetem, mert én annál magasabb szempontot nem ismerek, mint hogy a polgár a maga elvei mellett, a melyeket meggyőződése szerint vall — és a melyeket nemzeti összetartással kivihetőknek is vél, tartson ki szilárdan és következetesen mindvégig.

Erett megfontolás után határoztam el magam a kilépésre.

Sokszor gondoltam arra a számtalanszor emlegetett konfliktusra, mely a nemzet jogához való ragaszkodás mellett nemzeti és korona között állítólag elkerülhetetlen lett volna, mindannyiszor aggódva gondoltam erre, mert bennem is él a királyhűségnek az a superlatívusa, mely csak magyar kebelben található fel, de gondolkodásomban az az érv győzött, hogy ez a konfliktus ép úgy elmaradt volna akkor is, ha a parlament többségét alkotó szabadelvűpárt nem azt

a hadügyi politikát tette volna magáévá, mely kilenc kitűnő tagja és a koronának velünk ellentétes érzelmű idegen tanácsosai közötti kompromisszumképen állapított meg, hanem azt, — mely a kilenc millió magyarnak egyedül lehetséges nemzeti irányu hadügyi politikája. — Az erőszak embere sohse voltam, de mindig az volt meggyőződésem, hogy nemzeti összetartás mellett a törvényes eszközök is biztosítják a nemzeti ügy győzelmét. *Jogfeladó nyilatkozatot tenni ily összetartás mellett semmi esetre se kellett volna.*

És aztán a történelem azt tanítja, hogy ha őseink jogfeladások árán igyekeztek volna keresni a korona és nemzet közötti egyetértést, akkor a könnynek és vérnek tengerét nem kellett volna ugyan beinnia a magyar földnek, de Magyarország, mint Magyarország ma már nem léteznék.

Sokat gondolkoztam a szabadelvűpárt programjába felvett „katonai vívmányok” értékéről is, de úgy találtam, hogy ezekért — bár a magyarság ügyét a hadseregben valamivel kétségkívül előbbre viszik — a jogfeladó nyilatkozattal aránytalanul nagy árt adott a szabadelvűpárt s különben is az a katonai felfogás, mely a hadsereg magyar vezényleti és szolgálati nyelvét mint célt egyszersmindenkorra kizártnak jelenti ki, — a magyar katonai oktatást mint e célnak eszközét, bizonyára nem engedi a végrehajtásban kellőképpen érvényesülni.

Ezek érlelték meg bennem azt az elhatározást, hogy a szabadelvűpárt kötelékéből — bármennyire rokonszenvezem is az új kormány által hirdetett szabadelvű iránynyal — kilépjek. Kérlek, légy szives ezen elhatározásomat a párt intéző bizottságának annak idején bejelenteni.

Igaz barátod :

Dr. Kőrösi Kálmán.

H I R E K.

N a p l ó.

Naptár. Vasárnap, november 8. Róm. kath. Gottfried, prot. Gottfried, görög. orosz (október 28.) Demeter, zsidó: March: 18. — Napkél. 6 óra 56 perc. — Nyugszik: 4 óra 31 perc reggel.

Paraszti nyitva minden vasárnap és ünnepen. Nőegyleti szövő ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig.

* **Istentiszteletek.** A *ref. templomokban*: Nagyt templomban Szele György, kistemplomban Kolossváry Mihály hittan-hallgató, Újtemplomban Baja Mihály, ispotálytemplomban Sáfrány Lajos, csapó kert i maházban Kovács János népisk. felügyelő tart istentiszteletet. — A *teologusok* azért fungálnak, mert a *lelkészek Szele* beköszöntő szónoklatát hallgatják meg.

A *róm. kath. templomban*: Délelőtt 6 órakor Szabó István, 7 órakor Nyári Ignác, 8-kor egyik kegyesrendi tanár, 9-kor dr. Wolafka Nándor v. püspök tart nagymisét, utána Nyári Ignác prédikál, fél 11-kor Molnár K. Dezső és fél 12-kor Ruzska Zoltán mond misét. — Délután fél 3-kor kereszténytanítást tart dr. Wolafka Nándor v. püspök, 3-kor lytánia, utána Rózsafüzér, 5-kor Jézus Szt. Szive

társulatának hónapos ájtatosságát tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök szent beszéddel és körmenettel.

Az *ág. ev. templomban*: d. e. 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes tartja. Istentisztelet után presbiteri gyűlés lesz.

A *gör. kath. kápolnában*: Délelőtt 6 órakor istentisztelet, 9-kor szt. mise. D. u. 3 órakor vecsernye, utána Rózsafüzér ájtatosság.

* **A főispán itthon.** Puky Gyula főispán ki e héten pár napot Budapesten töltött, tegnap este a fél 7 órai vonattal székhelyére visszaérkezett.

* **Lakoma Szele György tiszteletére.** A *Szele György tiszteletére* ma délben tartandó közebéd iránt városszerte nagy az érdeklődés. Minden kétségen kívül olyan számos és előkelő társaság jelenik meg az ebéden, a melyet még nem sokszor látott a „Bika” diszterme. Már eddig is annyi ebédjegyet vásároltak, hogy a legragyogóbb siker van biztosítva. Debrecen művelt közönségének becsületére válik, hogy az igazi érdemet így megbeesüli.

* **Az ex-lex és a bíróságok.** A debreceni pénzügyigazgatóság megkereste a szoboszlói kir. járásbíróságot, hogy addig míg a törvényen kívüli állapot tart, több letétet tovább is bíróság kezeljen. A járásbíróság ezt a megkeresést elutasította, hogy Magyarországnak jelenleg sem költségvetési törvénye, sem indemnitási törvénye nem lévén, az adók behajtása és beszedése sem direkte, sem indirekte nem jogosult. Már pedig az alkotmány legfontosabb garanciájának, budgetjognak lerombolásához a kir. járásbíróság segédkezet nem nyújthat, mert a magyar bíró az alkotmányra esküt tett. A debreceni kir. ítélőtábla most a járásbíróság végzését megváltoztatta, a debreceni pénzügyigazgatóság megkeresését teljesíthetőnek találta és az első bíróságot megfelelő további eljárásra utasította, mert — ugymond — ezzel a megkereséssel nem az adóhátraléknak kényszer útján való behajtása, hanem az céloztatik, hogy a bírói letétben levő összeg egyelőre továbbra is bírói letétben tartassék, még pedig nemcsak az állami, hanem a megyei és községi adókra vonatkozóan is, mely utóbbiaknak behajtása még végrehajtás útján és a költségvetési törvény hiányában is helyt foglal: következképpen a felvett megkeresésnek teljesítése meg nem tagadható.

* **Elhunyt debreceni diszpolgár.** Még élénken emlékeztünkben vannak azok a szép napok, melyeket ezeltt tiz évvel mintegy 250 fiumei előkelő uriaszony és polgár nálunk töltött. Az akkori vendégek közt volt Fiume város polgármestere, Ciatta János is, kit a látogatás után Debrecen városa diszpolgárává választott, Debrecen e nemes, magyarérmű diszpolgára — mint a városhoz érkezett távirat jelenti — tegnap meghalt. A városi tanács még tegnap elhatározta, hogy a fiumei polgármester temetésén képviselteti magát és elhunyt diszpolgár ravatalára koszorut helyez, melynek sárga-kék szalagján ez a felírás lesz: Debrecen — diszpolgárának.

* **Képkiallítás.** Megemlékeztünk arról, hogy a debreceni műpártoló-egylet az ősz folyamán képkiallítást rendez. E kiállítás előkészületét már befejezték és e hónap 23-án már meg is érkeznek a képek, a Magyar Képzőművészeti Társulattól. A kiállítás az ipartestület disztermében lesz és december 31-én nyílik meg. A kiállításon mintegy 250 olaj és

vizfestmény és 20 szobor lesz. A kiállítás végeztével körülbelül 1800 korona értékű képet a műpártoló-egylet tagjai között kisorsolnak. Az új tagok az elnökségnél és Mihalovits Jenő gyógyszerésznél, az egylet pénztárosánál jelentkezhetnek.

* **A kereskedelmi miniszter fogadó napja.** Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter általános kihallgatást minden pénteken, délután fél 5 órakor tartja meg. Jelentkezés az nap délelőtt 9—12 óráig. Legközelebbi kihallgatás november hó 13-án lesz.

* **A budapesti vásárcsarnok árjegyzéke.** A hajdumegyei gazdasági egyesület hírül adja az érdeklődőknek, hogy Budapest székes főváros vásárcsarnokainak igazgatósága, a vásárcsarnokban eladásra kerülő élelmi cikkek megállapított árainak hivatalos jegyzékét, a Hajdúvármegyei gazdasági egyesülethez mostantól kezdve állandóan megküldi, s a jegyzék a vármegyei házkapu alján levő hirdetési táblán állandóan kifüggesztve lesz, a hol is azt az eladni vagy venni akaró érdeklődők bármikor megtekinthetik.

* **Rendőrségünk figyelme!** Tiszteljük a sajtó és gyülekezési szabadságot. Öseinknek sok vérük árán kivított szent jogunk mindakettő. De a szabadság csak addig szabadság, a míg más jogát nem sérti, azontul szabadosság, jogtalanság. Tegnap reggel arra virradtunk, hogy a közterek és utcák házfalai egy kihívó hangú, látító felhívással voltak beragvatva, a melyen az ujjászervezett demokrata munkás párt népgyűlésre hívja elvtársait. Ebben a felhívásban ilyen kitételek vannak: telhetetlen papzsákok, gaz papiuralom, uralkodó osztály baszkodása stb. Ezek a felhívások ott fityegtek a templomokon, iskolákon, s a plébániák kapuin, a míg egy-egy jobb érzésű ember le nem tépte őket. De ez szerintünk nem elég! A felsorolt kifejezések, meg az egész felhívás kétségbevonhatatlanul megállapítják a társadalmi osztály elleni izgatást, s azért felhívjuk rá rendőrségünk figyelme. Legyen ébren és a kora reggeli órákban, midőn az ilyen felhívásokkal a falakat bepiszkolni akarják, fogdossa össze a bőrükben fénni nem tudó hazátlan cédákat.

— **Salamon Odön temetése.** Elhunyt kollegánknak, Salamon Odönnek temetése ma vasárnap, délután fél 4 órakor lesz Budapesten, a Kerepesi temető halottasházából.

* **Boda merénylője.** Boda István pénzeslevélhordó merénylőjét mint fővárosi munkatársunk jelenti még mindig nem sikerült kézrekeríteni. Néhány ember elért már az a kellemetlenség, hogy a merénylőnek nézték. Ma is egy mészáros segédet ért a gyanu. Tegnap ugyanis a mentők a Rókus-kórházba szállítottak egy Fügő József nevű 25 éves mészáros segédet, aki egy verekedés közben sebesült meg. Fügőt ugyanabban a kórteremben helyezték el, ahol Boda feküdt. Boda amint észrevette Fügőt, meglepetten konstataulta, hogy nagyon hasonlít a merénylőjéhez. Fügő azonban szerencsésére be tudta bizonyítani ártatlanságát és így a rendőrség ellene az eljárást megszüntette.

* **Anyakönyvi hírek.** Az elmúlt héten az anyakönyvi hivatal házassági osztályánál a következő eljegyzéseket jelentették be: Tóth Imre ev. ref. v. irnok Tóth Erzsébet ev. ref. Halász F. József ev. ref. tanító Katona Juliánával ev.

Mohácsi András ev. ref. bérlő Kovács Zuzsánnával ev. ref., Arva István ev. ref. mészáros segéd Szendrei Juliánával ev. ref., Szabó Ferenc ev. ref. napszámos Eesedi Juliánával ev. ref., Kiss Mihály ev. ref. napszámos Tóth Erzsébet ev. ref. Hatvani István ev. ref. kőműves segéd Sárosi Juliánával ev. ref., Szilágyi György ev. ref. géplakatos Ladányi Juliánával ev. ref., Brébán Sándor gör. kath. vasuti fékező Györi Erzsébet ev. ref., Horváth Lajos ev. ref. hivatalnok, Molnár Eszterrel ev. ref., Harangozó Lajos ev. ref. kőműves segéd Oláh Eszterrel ev. ref., Kerekes András róm. kath. urasági kertész Kozma Margittal ev. ref., dr. Dóczy Emil ev. ref. ügyvéd Novák Erzsébet róm. kath., Reich Bernát izr. gazdatiszt Schvare Ilkával izr., dr. Pruzsinszky Zoltán róm. kath. orvos Csiky Jolánnal róm. kath. Váci János ev. ref. napszámos Urbán Erzsébet róm. kath. Balogh István ev. ref. kovácsmester Kovács Lujzával ev. ref. Ugyanazon idő alatt házasságot kötöttek: Mészáros János—Veres Eszter. Fekete István—Pakal Mária, Szilágyi András—Szatmári Juliánna, Szilágyi Mihály—Erdélyi Zsuzsanna, Katona András—Kaláz Judit, Bikfalvy Miklós—Bagoly Jolán, Szilágyi Sándor—Nagy Róza, Kiss István—Papp Klára, Kerékgyártó András—Babek Erzsébet, Backó Gyula—Szlobadnik Katalin, Friedman Pinkász—Hammer Adél, Prete Pinkász—Sternberg Julia, Király Ferenc—Csobán Juliánna, Király János—Csobán Mária, Asztalos Gábor—Szász Mária. Azon idő alatt született 27 fi és 19 leány gyermek, összesen 46. Meghalt 29, szaporulat 17.

* **Halalozások.** A helybeli anyakönyvi hivatal halalozási osztályánál tegnap a következő haláleseteket jelentették be: Mészáros József ev. ref. 64 éves, Tóth Ferenc ev. ref. 66 éves, Koós Lajos róm. kath. 27 éves, Schwarcz Sándor ev. ref. 14 napos, Klein Izsóné izr. 28 éves, Tóssér Istvánné ev. ref. 5 hónapos.

* **Szociálisták Csegén.** A szociálisták eszméi Hajdumegyében is egyre hódítanak. Az eszmék terjesztéséről a debreceni szociálisták gondoskodnak. Legutóbb Tiszacsegén alakult szociáldemokrata párt Most kértek és kaptak engedélyt arra, hogy 15-én alakuló gyűlést tartsanak. A csegei gyűlésre a debreceni szociálisták közül is sokan vesznek részt.

* **Szép jövő.** Mindig örömről szolgál hirt adni magyar ifjunak haladásáról a katonai pályán. Ebbeli örömről most fokozottabb, mert a szóban levő ifju debreceni: városunk derék polgárának Nádasi Alajos főreáliskolai tanárának a fia. Mint a hivatalos lapban olvassuk: Nádasi Béla honvéd főhadnagy a bécsi hadiiskolát kitűnő eredménnyel elvégezvén, szolgálatára a vezérkarhoz osztott be.

* **Szívesen, de adj vissza negyvenet.** A Bika kávéházban történt a minap.

Egy társaság jóval éjfél után már nagyon vidáman mulatott. Egyszer csak az egyik gavalér — nem lévén váltott pénze — hirtelen oda fordul a cimborájához.

— Adj csak egy tizkoronást hamarosan pajtás.

(Imre ugyanis ép tányérozni indult.) A jó kedvű cimborája pedig kiveszi tárcáját, belenyúl, aztán abból egy 50 koronás bankót kiemelve, felé nyújtja:

— Szívesen! De adj vissza negyvenet, mert tiz nekem is kell még belőle Imrénék...

* **Bécs magyar papirja.** Már évek óta a legszemtelenebb módon terjeszti egyik

bécsi papirgyáros, Pollák D. R. levélpapirjait, melyekben viznyomással a magyar korona van alatta. pedig ez a felírás magyar korona papir. A miniszter nemrég elrendelte, hogy ezek a papírok, mint hamisítványok elkobzandók. Ennek dacára is akadtak még Debrecenben is hazafiattan kereskedők, kik a bécsi cég hamisítványát árulták. Tegnap több helybeli papirkereskedőtől kobzott el Bardóc András rendőrbiztos nagy mennyiségű bécsi papírt. Figyelmeztetjük a papirkereskedőket, hogyha már a hazafiasság nem vezeti is őket, de a saját érdekükben óvakodjanak a bécsi cég magyar név alatt készített papirjaitól.

* **Csokonai-ünnep.** A debreceni iparos ifjuság önképző egylete e hónap 15-én vasárnap, az iparos otthon dísztermében felolvasás-, dal-, szavalat-, zene-, társasvacsora és tánccal egybekötött Csokonai ünnepet rendez, melynek műsora a következő: 1. Nyitány, előadja a műkedvelő zenekar. 2. Reményhez, Csokonaitól. Szóló ének, előadja Bucsai István, az Egyetértés dalkör tagja. 3. Komoly szavaltat, előadja Kaliczky Ernő. 4. Csokonai vig muzsája, felolvasás, tartja dr. Körösy Kálmán egyll. titkár. 5. Hegedű szóló, előadja Pásztor Gyula. 6. Vig szavaltat, Csokonaitól, előadja Madarász Gyula. — A fényesnek ígérkező estély kezdete délután 5 óra. Személyjegy 2 korona, mely a következő helyeken előre is váltható: Az ipartestület iparos ifjuság helyiségében, Balla Mihály, Cziczó L., Széplaky József, Vojta Géza, Bálint J. és Kostya János egyleti tagoknál.

* **Jótekonyság.** A „kis-Debrecen vendéglőben“ fennálló asztaltársaság városunk szegény iskolás gyermekei közül most a téli idők beálltával tizenkét gyermeket ruházott fel valláskülönbőség nélkül. Nemes lelkek tulajdona: örömei és mulatozásai között is megemlékezni azokról, akik nélkülöznek és szenvednek.

* **Elszaporodtak a mezei egerek.** A vármegyei gazdái kezdenek panaszkodni, hogy a mezei egerek mint nagyon elszaporodtak. Egymás után jönnek a jelentések, hogy a vetésekben rendkívüli károkat okoznak. Több helyen föl kell a vetést szántani s újra elvetni, különben hirmondója se lesz a gabonának. A kártekonny állatok elszaporodását a hosszú tartó száraz ősz idézte elő; mindaddig aligha is fognak kipusztulni, míg az idű hidegre nem válik s tartós eső nem következik. A fagy nem árt neki, a hó alatt kikelnek.

* **Ezért ugyan nem csapnak el.** A vadásztársulat néhány vidám tagja tért be a minap a kis Bikába egy pohár söröskére.

X. polgártársunk valamiért megharagudott s mellét verve váltig hangoztatta:

— Hát ha másképen nem megy, (t. i. a társulattól való kiesapása,) lövök egy fácskát, nem fizetem meg a birságát, aztán majd tuladtok rajtam.

(Tíz éven belül ugyanis minden tag köteles tag maradni, vagyis tagdíjat fizetni.)

— Ezért ugyan nem csapnak ki pajtás, légy nyugodt, — válaszolja mosolyogva az egyik vadász cimborája.

(X. polgártársunk ugyanis még életében eddig nem fácskát, de egy nyulat se lőtt soha.)

* **Rövid hírek.** A Nobel-díj egy magyarnak. Stockholmi hír szerint a Nobel-díj legújabb nyertesei között van Lénárt Fülöp hazánkfia, akinek kísérletei tették lehetővé Röntgennek, hogy az X sugarakat felfedezze. — Nagy dinamitrobbanás. Amerikában, a westpointi állami raktárban több száz tonna

dinamit felrobbant. A robbanás ereje körös-körül mértföldnyi területen mindent elpusztított. Eddig 16 halottat találtak, a sebesültek száma több ötvennél. — **Megoldás.** Aradon a tartalékos tisztek napoban tartott szemléjén, a szemlélet vezető Bidésen őrnagy kijelentette, hogy aki jelen-nel jelentkezik meg lesz büntetve. A tartalékos tisztek aztán nem mondtak semmit, hanem szó nélkül jelentkeztek.

x **Érdekes tudósítás hölgyek részére.** Ha selyemkélme, csipke, bársony és szalagokban bármely hölgnél szükséglet áll be, ne mulassza el előbb Szénásy, Hoffmann és Társa-cég, Budapest, IV. Bécsi utca 4. sz. a különösen ez évre rendezett karácsonyi vásárt megkeresni. Egy megkeresés elég, hogy e cég jogosult jó hírnevéről meggyőződjenek, mivel ott az előkelő ízlést a kiválóan olcsó árral párosulva találjuk. Minden hölgy meggyőződik arról, hogy ott csakis elegáns és kiválóan jó áru található.

Uzsorakamatok. Egy ép oly gazdag, mint fukar budapesti magánzó nemrég megnyerte a 600,000 koronás főnyereményt. Hogy barátai és ismerősei ne vehessék barátságát igénybe, elakarta a nagy eseményt titkolni, azonban sajátosságos módon elárulta magát. — Midőn ugyanis a hatalmas nyereményösszeget megkapta, elhatározta, hogy ezen alkalmából kifolyólag jótékonytárgyat gyakorol és egy osztálysorsjegyet vásárolván, elküldte ezt ajándékba egy vidéki árvaháznak. Régi szokásához híven, nevét a sorsjegy hátára írta, bár ez alkalommal titokban akart jótékonytárgyat gyakorolni. Mily nagy volt a bosszúsága az öreg zsuporinak, midőn néhány nap múlva az árvaház köszönő levelét megkapta és még inkább bántotta, midőn nemsokára Török A. és Társa bankháza, Budapest, VI. Teréz körút 46. sz. — értesítést vette, melyben örömmel tudatják, hogy a sorsjegy 60,000 koronát nyert. Így történt meg ez alkalommal, hogy az árvaháznak az ajándék-sorsjegyért befektetett csekély tőke uzsorakamatokat jövedelmezett, mely ellen a legszigorubb erkölcsbíróknak sem lehet kifogása.

* **Utánzó mánia.** Mig a nagy nyugati államokban, különösen Angol és Francia országban mindenki szégyennek tartja más ember termékét utánozni, annyira, hogy nem akad például divatárusnő, a ki egy másiknak kalap modelljét utánozná, nehogy ezzel kiállítsa magáról a szegénységi bizonyítványt — addig minálunk sajnos, szégyenkezés nélkül veti magát a konkurencia egy-egy jól bevált cikkre. Főlemlítjük például, hogy a Kriegner féle szépítő szerek, mint az Akácia-arc krém, Akácia-puder, Akácia-szappan, azután az évtizedek óta ismert Reparatör (kiváló eszű és köszvény elleni szer) és a miniatürileg engedélyezett tokaji china vas-bor, ma már mind utánoztatnak és ezért figyelmeztetjük t. olvasóinkat, hogy csakis Kriegner-féléket vásároljanak és minden néven nevezett utánzatoktól óvakodjanak. A valódi Kriegner-féle készítmények főraktára *Korona-gyógyszertár*, Budapest, Kálvin-tér, Postai szétküldés naponta.

x **Hol szórakozzunk vasárnap?** Márkus Jenő Dréher sörcsarnokában bécsi frankfurti virsli friss minőségben kapható, lesz baksör csapolás, és karcos kertii bór. Este Kloss Béla teljes zenekarával hangversenyez.

x **Az előkelő férfi világ figyelmébe** ajánljuk *Fekete Jakab kalap és férfi divatáru különlegességeinek üzletét*,

főtér kistemplom mellett kifogástalan szabású férfi ingek. Nagy választék angol olasz és Pichler féle sport kalapokból valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságok olcsó szolid szabott árak.

x **Kaiser Salamon** Debrecen, Hatvan-utca 2. szám. Részletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, uri, női divatáru, fehérneműek, férfi, fiu és leány ruhák, tükör és képek raktára.

* **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk, hogy színehagyott avagy elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Koncz Józsefné estessék és tisztíttassák. Főüzlet Batthányi u. 2. sz. a. Műhely vár u. 7. sz. zenede során.

x **Felhívjuk olvasóink figyelmét.** Gaedicke A. Budapest ismert és legnagyobb szerencsegyűjtődjének mai hirdetésére. E cég szerencsére máris közmondásossá vált, úgy hogy mindenki csak a szerencsés Gaediokénél akar vásárolni. Nem mulik el tényleg huzás a nélkül, hogy e cég egy vagy több főnyereményt fel nem tudna mutatni.

x **Új töltésű viltany lámpák** érkeztek Mentze Henrik ujdonságok áruházában Piac-utca Szentanna-utca sarkán. — Darabja 1-35 és 3 forint, utántöltés 60 kr.

x **A tifusz járvány ellen** legbiztosabbban óvakodhatunk, ha avasujfalusi Oroszlánvizet iszunk. Orvosok bizonyítják, hogy az Oroszlán savanyuviz minden bacillus tól menten tartja az emberi szervezetet. Az Oroszlánviz a legolcsóbb savanyuviz. Egy üveg ára 6 kr. Kapható egyedüli Schwartz-féle dohánytőzsdében Piac-utca 29. a. városházával szemben.

Ma este az Arany Bika kávéházban Magyar Testvérek zenekara játszik.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Nov. 8. vasárnap: délután *A madarász*, daljáték, este *Herbelin papa*, bohózat.

Nov. 9. hétfő: *A drótostót*, daljáték. A.

Nov. 10. kedd: *Herbelin papa*, bohózat. B.

Nov. 11. szerda: *Herbelin papa*, bohózat. C.

Nov. 12. csütörtök: *Herbelin papa*, bohózat. A.

Nov. 13. péntek: *Bob herceg*, daljáték. B.

Nov. 14. szombat: *Mongodin ur felesége*, bohózat. C.

Nov. 15. vasárnap: délután *A velencei kalmar*, színmű, este *Tavas*, daljáték. Előszór.

— **(A színház igazgató h iradása.)** Vasárnap két előadás lesz színházunkban, d. u. Zeilir 3 felvonásos operettje a Madarász kerül színre félhelyárral, melyben Kassko szerepét a beteg Faragó Ödön helyett Virágháty Lajos játssza. Este lesz a premierje Riche és Bernide 3 felvonásos bohózatának, melynek a címe *Herbelin papa*. A bohózat szereposztása a következő: *Herbelin* — Krémer Jenő, *Heléne* — Csige Ilona, *Montreutni* — Halnel Aranka, *Davannes* — Pataky Béla, *Jagues* — Iványi Antal, *Colle* — Sebestyén Géza, *Eglantine* — Krémerné Lili, *Tacot* — Arday Ida, *Mathurin* — Szilágyi Aladár, *Lecoche* — Szalay Károly, *Lamonche* — Virágháty Lajos.

Hétfőn ismét *Lehár Ferenc* operettje a *Drótostót* kerül színre, melyben Güntner bádogos szerepét Faragó Ödön fogja játszani.

November hó 15-én lesz a premierje Strausz József 3 felvonásos operettjének a *Tavas*-nak, melynek a főbb szerepeit R. Réthy Laura, Felhő Rózsi, Krémerné Lili, Havasi Szidi, Püspöky Rózsi, Székely Ilona, Mezey Andor, Karcacs Imre, Krémer Jenő, Iványi Antal, Faragó Ödön, Szilágyi Aladár játsszák.

TAVIRATOK.

Uj államtitkárok.

Budapest, nov. 7. A hivatalos lap holnapi száma közli gróf *Serényi Bélának* kereskedelemügyi és *Makfalvay Gézának* földmívelésügyi államtitkárrá kinevezését.

Földrengés Barcson.

Barcs, nov. 7. Itt ma 9 óra 45 perckor nagy morajjal és erős rázkódással ismét földrengés volt. A gyakori földrengés itt aggodalmat kelt.

Az aradi népbank sikkasztója.

Arad, nov. 7. Az aradi ipar és népbank sikkasztó igazgatóját, *Böhm Adolfot* a törvényszék 3 és fél évi fegyházra, *Konsitzky* titkárt pedig egy évi börtönrre ítélte.

Gabona tőzsde.

Budapest, nov. 7. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátolt. — Nyugodt irányzat mellett 27,000 métermázsza került forgalomba jól tartott árakon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: boros.

Buza áprilisra	7.77—78
Rozs „	6.66—67
Zab „	5.52—53
Tengeri „	5.30—31
Repece angusztusra	11.75—85

Regénycsarnok.

A tejtetstvér.

Harmadik rész.

(Folytatás.)

Arról álmodozott tehát, hogy meg-lévő alaplapon újra feltámasztja a ledőlt szentélyt és remélte hogy a püspök segítségével sikerülni is fog a terve, ha legfelsőbb jóváhagyással gyűjtést indít meg az egész kerületben.

Loussarték becsületbeli kötelességünk fogják tartani, hogy e vallásos és hazafias célre minél bőkezűbben adakozzanak.

Az ő példájuk pedig a többi gazdag család érdeklődéseit is felkelti,

Pascal abbé maga előtt látta már mint emelkednek az új épület falai a paplakban gondosan őrzött építési tervek szerint.

Hálás köszönettel szált az imája újra az ég urához, hogy megköszönje azt a boldogító nagy békét és nyugalmat, mely a faluban úgy mint a saját paplakjában, uralkodik, a mely utóbbit huga gondoskodásának és buzgalmanak köszönhette.

Amde, hogy őszinte legyen derűs meglepődöttségben ez volt az egyetlen sötét pont.

A fiatal lány az utóbbi hónapokban nem örvendett valami egészségnek és ezalatt szenvedélye is növekedett.

— Szegény gyerek, — gondolta magában a pap. —

O neki nem adta meg az ég azt a különös kegyet, hogy bele tudna nyugodni a vén lány sorsába.

Maholnap huszonhárom éves lesz és a fiatalság vágyai kinozzák.

O is szeretne férjhez menni, mint a többi lányok, ifjúságának legszebb éve elvirulnak ebben a falusi magányban és titkon ez bántja őt.

(Folyt. köv.)

Végkiárulás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy ingaóra gyáram vállalata miatt kényszerítve vagyok a helybeli detail üzletemet feloszlítani és ezen alkalommal minden raktáron lévő cikket, kisebb és nagyobb mennyiségben gyári áron alul kiárítani, u. m. minden nemű fali és zsebórát, arany neműeket, ezüst neműeket, ékszereket, ezüst és China-ezüst dísz tárgyakat, valamint látszereket minden elfogadható áron eladom.

Tisztelettel

Gasparik Antal,

óra készítő, ékszerész és látszerész
Debrecen, Piac-utca 16. sz. a.

Azonnal elfoglalható.

● Egy négyszobás tiszta ●
lakás és mellék helyiségek, földszint

● az udvarban. A tiszta ●

udvaron mosóház s jó vizű kut.

● Értekezhetni a ház- ●

mesternével, Kossuth-utca 26. szám.

● Csődalatti kiárulás. ●

● V. b. ifj. Czeglédy ●

● József csődtömegéhez ●

● tartozó Rum-, bor, ●

● thea-, karácsonyi cu- ●

● korkák és az összes ●

● fűszerárak ●

becsáron alul 20%^o-al

● Kiárúsítatnak a Pic-u. ●

● 16. számú ház alatti ●

● boltban. — ●

● Debrecen, 1903. nov. 7-én. ●

Vályi Nagy Gusztáv

tömeggondnok.

Ez az igazi boldogság,

mert nem kell tanulni szabászatot

és mindenféle divat után ellehet készíteni

✦ ✦ ✦ a derékot

a minden művelt államban patenttorozott

■ női derék szabászati készülék ■

által.

Minden testre igazítható. Egy készülék ára 3 korona

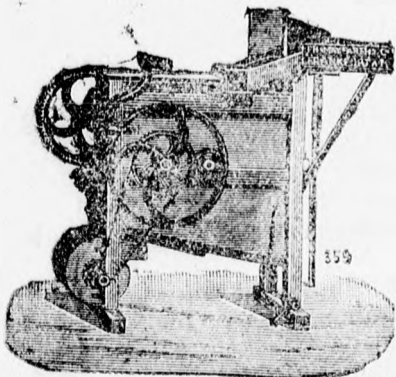
utánvétellel.

Kapható Guschelbauer Antalnál, Sopronban.

Ismételadók kedvezményben részesülnek

Kukorica-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül

Gabona-rosták,
Konkolyozók (triőrök);
Széna- és szalmasajtók.

RÉPA- és BURGONYAVÁGÓK.
TAKARMÁNY-FÜLLESZTŐK.

A legjobb VETŐGÉPEK

„AGRICOLA“ (tolókerék szerkezettel)

mindennemű vetemény számára, váltókerék nélkül dombon avagy síkon alkalmazható, a legújabb rendszer szerint és jótállás mellett gyártanak és szállítanak

Mayfart Ph. és Társa

gárdasági gépgyárak, vasöntődék és ekegyárak

Bécs, III. Taborstrabe 71.

— Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. —

— Képviselek és viszont elárusítók kerestetnek. —

Évtizedek óta nagy sikerrel használtatik csusz és köszvény ellen a Kriegner-féle REPARATOR.

Törvényesen védve. o
A Szt. Rókus kórházban
136 eset közül 129 esetben
teljes gyógyulást eredményezett. Nagy üveg
ára 2 korona, kis üveg
ára 1 korona. Kapható
a gyógyszerárakban.
Utánzattól óvakodjunk.

Legtökéletesebb arctisz-
tisztító és szépítőszerek
Hatásuk csodás és biztos

AKÁCIA-KRÉME.

E világhírű akácia-
arckenőcs nem ártal-
mas, sem higanyt,
sem ólmot nem tar-
talmaz, mindenarcot
űdit, frissít és szépít.

Törv. védve.

Igazi urinóknak egyedüli

kedvelt piperecikkei az

—Crème 2 kor.

—Puder 1 "

—Szappan 1 "

Vérszegénység

étványtalanosság, sápkór
idegesség gyógyítására
és gyenge gyermekek
erősítésére a leghatáso-
sabb készítmény a Krieg-
ner-féle

Tokaji china vasbor

E nagyon kellemes
ízű ital kiváló saját-
ságait az országos
egészségügyi tanács
is méltatta s aján-
lásra a belügyminisz-
terium engedélylyel
látta el. Nagy üveg
ára 6 korona. Kis
üveg ára 3 20 kor.

Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VIII. Kalvin-tér,

Kapható gyógyszerárakban, de tes-
sék mindig Kriegner-félét kérni!

Postai szétküldés naponta

A sákingeni trombitás.

Falu rossza, Honfidal, Bánk bán, Hu-
nyady László, Arva rózsza virágzik,
Rákóczi induló, Krampusz csárdás,
Hymnusz és még több mint 800 féle
zenedarabot tanulmányozás nélkül, kóta
ismeret hiányában is mindenki azon-
nal fújhat a mi 18 hangzású, elegáns
kivitelű

Trombino

hangszerünkkel, csak a zenedarabot
kell beé illesztetni. Ez a szenzációs
Trombino kezelési tudósítással, dal
jegyzékkel

I. minőségű 9 hangzatu fl. 3 50

II. " 18 " fl. 6 50

Kóta I. minőségű 20 kr.

" II. " 40 kr.

Egyedüli raktár, utánvétellel:

Heinrich Bertesz, Wien

I. Fleischmarkt 18-911.

Magasjutalékkal felvétetnek

bármily állásu megbízható egyének budapesti bankházban sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásra, az 1888. évi XXXI. t.-c. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300—500 korona kereset., — Ajánlatok intézendők a „Szerencse Híradó, kiadóhivatalának, postafiók 180. Budapest. —

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
Debrecen, Kistemplom bazar.

Ujjonnan átalakított divataruház.
Menyasszonyi kelengye
Vászon készfehérnemű.
Külön szőnyegosztály.
Ágy és asztalterítők, függönyök, bu-
torszövetek, Cocus labtörők, flanel
takarók, lópokroccok.

L • I • N • O • L • E • U • M.

Olcso szabott árak!
Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Több rendbeli érmekkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOŠ

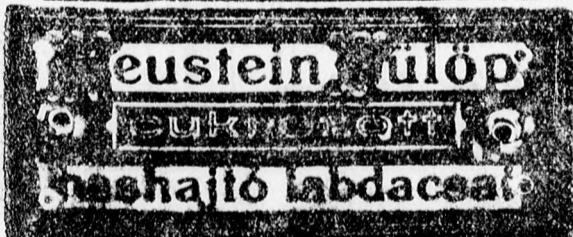
cs. és kir. udvari butorgyáros
és a legujabb szabadalmazott asztalok
gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyártelep: Szálka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításon. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legfényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal
készséggel, díjmentesen szolgálók.

melyek évek óta a legjobb eredménnyel használ-
tatván és a legkiválóbb orvosok által mint
gyengéden hashajtó, feloldó szer
ajánlatnak, az emésztést nem akadályozzák, tel-
jesen ártalmatlanok, cukrozott alakjuk végett a
gyermek is szívesen veszi.
Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér,
egy tegeres, mely 8 dobozt tehát 120 pillulát tar-
talmaz, csak 2 korona o. é. 2.45 korona összeg elő-
zetes beküldése esetén egy tegeres bérmentesen
küldetik.

Kérjük NEUSTEIN FÜLÖP
hashajtó labdacsa-
it. Valódi csak ha minden doboz hátsó
oldala a törvényileg bejegyzett „Heil
Leopold“ védjegyünkkel, vörös-fekete
nyomatással van ellátva. Védjegye-
zett dobozaink, utalványaink- és
csomagolásainknak a „Philip Neus-
tein Apotheker“ aláírást kell tar-
talmazniuk.

Raktárak Debrecenben: Balázs Ö. Füleky P. Miha-
lovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B.

NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerháza
a „Szt-Lipóthoz“ Wien, I. Bez., Plankengasse 6.

Frisch-féle

szabadalmazott
alsónadrágok

Debrecen és vidékére

kizárólag

FEKETE JAKAB

férfi divat kalap és
fehérnemű üzletében,
Debrecen, főtér.

Villanyos házi esengők

vész- és türelők, tele-
fon berendezések és
javítások feltűnő olcsó
áron készül egy es fél
évi jótállás mellett o

Rosenberg és Hammer

villanyszereseknél,
Debrecen, Piac-utca 2-ik szám,
a nagytemplom mellett.

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség es
elnyálkásodás ellen
gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2
korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“

GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztillia
csakhamar meggyógyított.

Kapható Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor,
Mibalovits Jenő, Muraközy László Dr. Rothschnek V. Emil, Szilcz
Ferenc, Tóth Béla gyógyszerházában.

== AUERFÉNY. ==

Magyar Gázizzófény Részvénytársaság
Velsbachi dr. Auer Károly szabada'ma.
Budapesten, VI., Váci-körút 3. szám.

A társaság gyártmányai:

Auer-féle szesz- (spiritusz) lámpák.

Auer-féle szab. izzótestek és Aueralám-
pák gázvilágításhoz.

Gáz-, villany- és szesz (spiritusz) esil-
lárok, falikarok, utcai lámpák, egyszerű
és diszes kivitelben.

Spiritusz főző-, fűtő- és vízhevíto készü-
lékek.

A szesz-világítás berendezése igen
célszerű oly helységeken, hol sem
gáz, sem villany nem áll rendelkezésre.

A társaság elvállalja nagyobb épületek,
kastélyok, vendéglők, pályaudvarok és
fürdőhelyek szeszvilágítási berende-
zését.

A szeszvilágítás berendezésénél a meg-
levő petroleumlámpák fémtartályai, cse-
kély átalakítási költségekkel, legna-
gyobb részét felhasználhatók.

Árjegyzék, esetleg költségvetés kívánatra ingyen és bérmentve.

200
legjobb ének és beszélőgép
concert

GRAMOFON

és
FONOGRAF

félárban eredeti magyar felvételű
ének és zene darabokkal á k. 2.50

részletre is eladó.

Viszonteladónak nagy engedmény.

B. DEUTSCH GRAMOFON

képviselőseg

Bécs, II. Klein Schiffgasse 3.

MIHALOVITS-féle

Harmat- Crème

Arcszépítő kenőcs.

- ▲ Harmat-Crème a legjobb arcszépítő s kézbőr-ápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérré teszi az arcz bőrt.
 - ▲ Harmat-Crème sem olmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.
 - ▲ Harmat-Crème nappal is használható, miután nem zsíros s a poudert jól állja.
 - ▲ Harmat Crème nem teszi fényessé az arcot s fehériti a bőrt.
 - ▲ Harmat-Crème kiváló jó hatású mindennemű bőrbajoknál; pattanások s miteserek (bőrtükrák) elmulasztására, napégette s szélkifujtás ellen, s kéznél.
 - ▲ Harmat-Crème teljesen zsírtalan, habszerű, jó illatú arcszépítő egy téglénynek ára egy korona.
 - ▲ Harmat Szappan, mely a Crème hatását fokozza, darabonként 35 kr.
- Előadta a készítő MIHALOVITS I. gyógy-szerésznél Debreczenben.

Zsirnak való szalonna 1 kilogramm 1'28 korona.

Naponta friss zsirnak való szalonna, hajt, füstölt kolbász, paprikás csemege szalonna és különféle hideg felvágottak kaphatók

Kovács Kálmán
és Társa

hentes-üzletében.
= Dégenfeld-tér. =

Zsirnak való szalonna 1 kg. 1'28 korona

Zsirnak való szalonna 1 kilogramm 1'28 korona.

UJ VÁLLALAT!

Van szerencsénk a nagy érdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **vizvezeték, légszusz,** fürdőberendezés, closetek, csatornázás, szivattyúk, lég- és gázmotorok felszereléseit és bádogos műhelyt rendeztünk be. o o

Elvállalunk minden e szakmába vágó új berendezéseket szakértelmű kivitelben, jótállás mellett. Elfogadunk javításokat és átalakításokat

A n. é. közönség szíves pártfogását tisztelettel kérve:

Péterfia-utca 19. szám.

Máthé és Ladányi,
vállalkozók.

Telefon szám 321.

**Hajdu-
megyében**

eddig

8 főnyereményt

és

**29 más nagyobb
nyereményt**

fizettünk ki

Bebizonyított tény, hogy a magyar királyi szab. osztálysorsjáték útján igen sokan jutottak jóléthez, sőt gyakran nagy vagyonhoz is: miáltal a magyar osztálysorsjegyek általános kedveltségnek örvendenek. — Egyetlen más sorsjáték sem nyújt hasonlóan kedvező nyereségi esélyeket oly nagy összegű nyereményekkel, mint a magyar osztálysorsjáték.

A következő osztálysorsjáték hat osztályában 110.000 sorsjegyből 55.000 darabot, tehát a felét körülbelül **14¹/₂ millió korona készpénzzel sorsolják ki.**

Főnyeremény esetleg egy millió korona, illetve 600.000, 400.000, 200.000, 2 á 100.000, 90.000, 2 á 80.000, 70.000 stb. stb.

Első osztály huzásai már folyó hó 19. és 20-án.

Az első osztályu eredeti sorsjegyek ára: egész kor. 12.—, fél kor. 6.—, negyed kor. 3.— és nyolcad l kor. 50 fill. Sorsjegyeket postautalvány-összegek ellenében vagy utánvétellel küldünk. Hivatalos nyeremény jegyzékekkel pontosan szolgálunk. — Játéktervet minden sorsjegy-küldeményhez mellékelünk.

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, Gizella-tér 1. T.

Széghy-cím:
„Nemzeti Pénzváltó Budapest”.

Intezetünk

abban a helyzetben van, hogy bármily nagy nyereményt — még esedékesség előtt is — a legszigorubb titoktartás mellett, juttalékmentesen fizet ki és ügyfeleinek minden irányban a legmesszebbmenő bizton-ságot nyújtja.

**A legtöbb
főnyereményt
málok
vásárolt sorsjegyeken
nyerték.**

A Richter-féle
Linalment. Caps. comp.
Bergony-Pala-Expeller
egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik kőszívnyél, csészél és megbillésknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Bergony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. ártban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József * gyógyszerésznél Budapeston.
Richter F. Ad. és társa, csészél és kőszívnyél szállítók. Budapest.

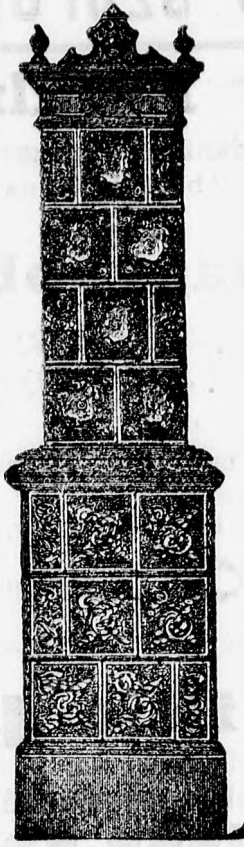
Thea

sütemények és cukorka külön legességek mindig frissen és nagyválasztékban kaphatók

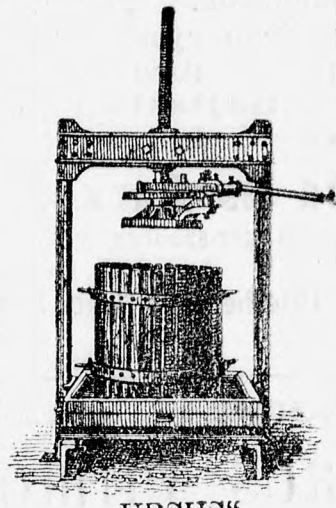
Riesz Lipót
cukrásznál.
Piacz-utca.

TÓTH GYULA DEBRECEN,
PIAC-UTCA 20. és 27. szám. a.

Legnagyobb választék houi és budveisi porcellán kályhákban, konyhákban Meidingi rendszerű köpenykályhákba, szén és fafűtésre. Fűrdőkádák, gyermekkoscsik éssav butorok stb.

„MABILLE,”

„URSUS”

Legnagyobb raktár borsajtókban rendezés Mabilie és legújabb felsőnyomású vasgerenda szerkezetű rendszerben. Utóbbi rendszerrel a törkölyt egy darabban lehet kivenni, a mustlé vasrészekkel nem érintkezik s ezáltal a bor később megfeketedése meggátoldik.

XIII-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték nyereményeinek sorozata.

110,000 sors. 55,000 nyerem.
Minden második sorsjegy nyer.
Legnagyobb nyeremény esetleg **1 millió korona.**

A nyeremények készpénzben fizetettnek ki.	Korona
1 jutalom	60000
1 nyer. á	40000
1 „	20000
2 „	10000
1 „	9000
2 „	8000
1 „	7000
2 „	6000
1 „	5000
1 „	4000
5 „	3000
3 „	2500
8 „	2000
8 „	1500
36 „	1000
67 „	500
3 „	300
437 „	200
803 „	100
1528 „	50
140 „	30
34450 „	20
4850 „	17
4850 „	13
100 „	10
4350 „	8
3350 „	4
55000 nyer. és jut. összegben.	14,459.000

FELHIVÁS

a XIII-ik

magy. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.

Az I. osztály huzása már

1903. évi november hó 19. és 20-án lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolczad
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos játéktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzüszszegek díjmentes átutalhatása céljából ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére.

B. megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.

GAEDICKE A.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődjéje.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Gaedicke szerencsége óriási!

A következő főnyereményeket fizetem ki eddigelő b, ügyfeleimnek:

600000	korona	62551. sz.
400000	„	33464. sz.
400000	„	11119. sz.
400000	„	28916. sz.
100000	„	42758. sz.
100000	„	49878. sz.
100000	„	87991. sz.
70000	„	60912. sz.
60000	„	17357. sz.
60000	„	78863. sz.
60000	„	82528. sz.
60000	„	97263. sz.
30000	„	6920. sz.
30000	„	38191. sz.
30000	„	90664. sz.
25000	„	23481. sz.
25000	„	30049. sz.
25000	„	52235. sz.
20000	„	14674. sz.
20000	„	28950. sz.
20000	„	33402. sz.
20000	„	35862. sz.
20000	„	44410. sz.
20000	„	60781. sz.
20000	„	78848. sz.
20000	„	88974. sz.

Gaedicke szerencsége

utólérhetetlen, mert egy gyűjtődjé sem mutathat fel ily óriási sikeret.

Üzlet áthelyezés végett

rendkívül

leszállított árak!

Kalapok, cipők, ingek, nyak-
kendők, gallérok, kézelők, ha-
risnyák, zsebkendők, esőernyők,
pénz-, szivar-, cigaretta- és do-
hánytárcák, zsebkések, ollók,
gyermekjátékok, gyermekko-
csik, ajándéktárgyak stb. —
Téli sapkák, trikóingek, trikó-
nadrágok **hallatlan ol-
csó árban.**

Miklós és Markbreit
bazar, Frohner-szálloda mellett

■ Az üzlethelyiség kiadó! ■

Debrecenben és vidékén

Lukács Vilmos

(Budapest, V. Fürdő-utca 10.)

a m. kir. szabad.

Osztály- sorsjáték

főelárusítója

bankházának osztálysorsjegyei kizárólag
csak nálam kaphatók.

Megrendelések posta után a pénz elő-
leges beküldése vagy utánvét mellett telje-
sítetnek.

Kiváló tisztelettel

Komáromi József

papirkereskedő.

● Debrecen, Piac-utca 12. szám. ●

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

$\frac{1}{8}$ a 12. K. a $\frac{1}{2}$ a 6.-K. a $\frac{1}{4}$ a 3.-K. a $\frac{1}{8}$ a 1.50 K.

UJDONSÁGOK

KARDOS LÁSZLÓ Kossuth-utca

üzletében

9. sz.

Szőnyegek minden faja.
Pokrócok minden faja. o
Butorszövetek nagyválasz-
tékban o o
Linoleumok minden faja.
Szövet függönyök m. faja
Csipke függönyök m. faja
Agyterítők minden faja.
Asztalterítők minden faja.
Flaneltakarók és utazópok-
rócok minden faja. o
Bőrvásznak és padlóparke-
tek mindenfaja. o o o

Kiváló szerencse Törökknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főarudánkknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona
nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi
5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000 „ főnyereményt a 74366. „ „
a 90 000 „ „ a 109780. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen
részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,
1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a
80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,
1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,
8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;
összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt. — .75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—

$\frac{1}{2}$ „ „ „ 3.— „ „ 6.—; $\frac{1}{1}$ „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyek 3 utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében
küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. — Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a húzás e napon kezdődik.

TÖRÖK A. ÉS T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46a. I. fiók: Váci-körut 4a.
II. fiók: Múzeum-körut 11a. III. fiók: Erzsébet-körut 54a

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti
sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget kor összegben (mellékelem bankjegyekben (bélyegeken.)) A nem
(postaltalvánnyal küldöm) tetsző
(utánvételezni kérem) törendő.

Pontos cím:

Leon és Oláh

elsőrangú angol és francia

női ruha kelme különlegességek áruháza.

Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 4. sz.
Standard (volt Dreher) palota.

Felhívjuk az igen tisztelt hölgy világ szíves figyelmét szolid és teljesen megbízható női divatkelme áruházunkra, ahol a legszebb és kétségkívül a legdivatosabb speciális angol, francia és hazai gyártmányú kelmek kaphatók 1 koronától 22 koronáig minden árban.

Tisztességes kiszolgálás!
Versenyen kívüli olcsó árak

Mintákat az ország minden részébe, ugyszintén 20 koronán felüli rendeléseket bérmentve küldünk.

Leon és Oláh

„MAYER“

GÉPGYÁR

vas- és fémöntőde részv.-társ.

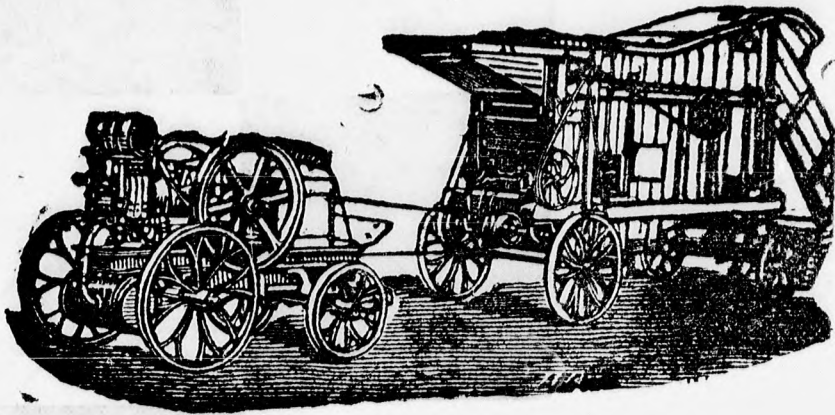
SZOMBATHELY

Raktár: Budapest. V., Lipót-körut 15.

Gazdasági gépeket, ^{kitűnő szerkezetű} Benzin-motorokat ^{2-50 lóerőjű}

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem
gépész-szükségleten.

Tűzvesztély kizárva.

Maloméptészet: Új hengerek minden e szakmába vágó gép gyártás. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabadalmazott víznyomáscsatorna borsajtó.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kiváló képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Felhívás

a Debreceni Kölcsönös-Segélyző-Egylet

mint korlátolt felelősséggel alakult szervezet, alapszabályai értelmében

1904. január 1-én nyitja meg a XXI-ik évtársulatot.

A szervezet célja, hogy tagjainak olcsó és heti befizetésekkel könnyen törleszhető kölcsönöket nyújtson, továbbá hogy apró kötelező betétekkel a takarékoságra még a szegényebbeknek is alkalmat szolgáltasson.

Egyletünknek jelenleg 8000 tagja van, akik 12.000 betéti könyvecskével 75.000 törzsbetétet fizetnek.

Törzsbetét tőkénk 5 millió koronát tesz, melyet tagjainknál kölcsönökben helyeztünk el.

Minden belépő aláírásával kötelezi magát, hogy a jegyzett törzsbetéteket hetenként, vagy előre több hétre pontosan befizeti.

== Egy törzsbetét 40 fillér (20 kr.) heti befizetésre kötelez. ==

Egy-egy évtársulat 6 évre alakul, melynek leteltével az évtársulat felszámol és minden tag befizetett összegén kívül a hat évi haszoneredményből törzsbetéteinek arányában reá eső részét megkapja és így az élvezett kölcsön után fizetett kamatainak nagy része is visszatérül. — A felszámolásnál mutatkozott haszoneredmény mindenkor **a befizetett összeg 6% kamatos-kamatjának felel meg.**

A szervezet egyenlő jogu tagja az is, a ki egy vagy több üzletrész fizetésére kötelezi magát. Egy üzletrész értéke 120 korona, mely havonként 5 koronás vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben is befizethető.

Üzletrész váltható minden hó 5-ig és minden év december haváig fölmondható.

A haszoneredmény az üzletrészek befizetése arányában minden évben a közgyűlés után kifizettetik.

Kölcsönök üzletrészek alapján is adnak.

Minden tag a belépéskor, minden egyes törzsbetét vagy üzletrész után egyszer mindenkorra 40 fillér (20 kr.) beiratási díjat fizet, mely a tartalékok gyarapítására fordítatik. A veszteségi és segélyalapok összege már 110.000 koronát tesz.

Elsőrendű bekebelezések mellett a kölcsönök 12 évi visszafizetésre is adnak. — Ily esetekben 2 korona betét után 1400 korona kölcsön adható.

A XV-ik, vagyis 1898-iki évtársulat végleges elszámolása és kifizetése 1904. február hó végén történik.

Vidéki tagoknak díjmentesen adunk postatakarékpénztári befizetési lapokat.
Debrecen, 1903. november hóban.

Fenyéry Zádor Lajos,

elnök.

Dr. Szántó Sámuel,

igazgató.

Új betéti könyvecskék válthatók az egylet helyiségében,

(Zádor Lajos ur házában, **Kossuth-utca 11-ik szám** udvari keresztpülete, első emeletén.)

■ Heti befizetések a jövő évre már most elfogadtatnak. ■

Téli kabátok
30 koronától
feljebb.

Férfi öltönyök
28 koronától
feljebb.

cs. és királyi
udvari
szállító
NEUMANN M.
főtér,
a postával
szemben.

Gyermek ruhák
óriási
választékban.

Különlegességek
Szörme
árúkbán.

Fennáll:
132
év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil

Alapított:
1772.
évben.

GYÓGYSZERTÁRA az „ARANY EGYSZARVU”-hoz
DEBRECENBEN, (Cegléd) Kossuth-utca 8-ik szám alatt, a színház mellett.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok — pépek,
Fogcseppek — ragaszok,
Szájvizek — labdacok,
Szemvizek (Römerhaus — Lebois),
Mellszörpök — Csukamájolajok,
Gyermektápszerek,
Gyomortisztító labdacok,

Bőr és nem
gyógyszerek
külön.

Cukorkák köhögéssől,
Gyomorerősítők — gyógyborok — dióessentia,
Fülfájás ellen — sóborszeszek,
Seb és tyukszemtapaszok,
Fagykenők — köszvénygyógyszerek,
Hivatalos kötszerek,
Vérképző vaskészítmények.

Illat- és szepítőszereknek:

Arc és kézcsermek,
Arc és hajporok,
Hajkenők és — festők,
Bajuszpedrök, saját és tiszaujlaki,
Mosdó és szepítővizek,
Glicerinkészítmények,

Legjobbak!

Illatos olajok és pomádék,
Bajusz és hajnövesztők,
Gyógy és p. pereszappanok (szepítőszappanok),
Parfumeillatszerek,
Füstölők, illatos és gyógyszeres,
Vaselinkészítmények.

Állat-, gyógy- és háztartási szereknek:

Juh, ló és marharüh ellen,
Sertés és apró marhadög ellen,
Rovar-, egér és patkányirtó szerek,
Író és ruhajegyző tenták,
Szobapadlófénymaz, kitűnő, szagnélküli,

Legjobbak!

Dió és makkavé,
Egészségi mustár, ételhez,
Fertőtlenítőszeres,
Tépések, fejskendők, irrigatorok,
Oltó viaszf lék.

Hasonszenvi gyógyszereknek:

Anyafestvények,
Higitások,
Dörzsölések,
Golyócskák,

Homó-
pathia.

Egyes adagokban,
Berendezett szekrényekben,
Házi vagy utiszükségletre,
Ujra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmértülő gyógyszerészeti újdonságok.

Jegyzet: Miután minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát csakis „valódi minőségben” tartanak, — azok talán másfelé előfordulható olcsóbb ajánlatokkal — minőségileg — párhuzamba nem tehetők.

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.